

BARCELONA una ciutat per a tothom

30 anys treballant amb les persones amb discapacitat

Barcelona ha estat sempre una ciutat capdavantera en molts àmbits significatius per millorar la qualitat de vida dels seus ciutadans i de les seves ciutadanes.

Això es fa palès en l'acció municipal que es du a terme per aconseguir la integració social de les persones amb discapacitat, perquè puguin gaudir dels serveis i de l'entorn urbà en una ciutat per a tothom.

Amb aquest enunciat precisament "una ciutat per a tothom" es presenta aquesta publicació de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de l'Ajuntament de Barcelona, impulsor de polítiques i d'accions. Un llibre que informa de les iniciatives dutes a terme i dels resultats de la col·laboració entre els diversos departaments municipals i les persones amb discapacitat.

Durant els darrers trenta anys d'ajuntaments democràtics, aquest treball conjunt ha fet de Barcelona una ciutat referent quant a l'aplicació de mesures i a l'elaboració i la consolidació de projectes perquè les persones amb discapacitat puguin accedir, en igualtat de condicions, als serveis, a les activitats, als espais i a la vida de la ciutat, sempre respectant la diferència i comptant amb la seva participació.

Jordi Hereu
Alcalde de Barcelona

A vegades, la celebració d'un aniversari té un to nostàlgic. No és aquest el cas de la celebració de la creació de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMD) i dels trenta anys de treball amb les persones amb discapacitat. Perquè en ocasió d'aquest aniversari volem mostrar, per mitjà d'aquesta publicació, el recull històric de les principals actuacions dutes a terme a partir del treball transversal que, des de l'IMD, s'ha impulsat amb els diferents departaments municipals, amb l'objectiu d'aconseguir aliances i sinergies per millorar les polítiques socials i aconseguir fites importants per a tota la ciutadania.

Les persones amb discapacitat, a partir de les reivindicacions que es van fer en els anys en què no hi havia ni tan sols unes lleis democràtiques que emparessin els seus drets, i durant tots aquests anys a través dels espais de participació ciutadana, han contribuït a difondre com posar valor a les seves diferències i les seves capacitats i com una millora social per a elles podia representar també una millora social per a tothom. En definitiva, com la qualitat de vida col·lectiva s'enriqueix tenint en compte el dret a la diferència de totes les persones.

La participació dels representants de les persones amb discapacitat a l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat i la col·laboració amb la xarxa d'entitats associatives i de serveis de persones amb discapacitat també ha contribuït, i molt, a tot aquest procés. Estem convençuts que aquesta coresponsabilització en la presa de decisions i en les actuacions que es duen a terme contribueix a fomentar la consciència de democràcia participativa tan necessària a la societat actual. En el sector de les persones amb discapacitat, l'eslògan "Res per a nosaltres, sense nosaltres" és un principi que defineix amb contundència l'esperit que impregna aquesta presa de decisions. Per part municipal, això es plasma en la naturalesa dels òrgans de govern de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat.

Els continguts d'aquesta publicació ens mostren els resultats del treball que dia a dia es du a terme per aconseguir que siguin una realitat el principi de normalització dels serveis per a tothom i el fet de poder gaudir d'una ciutat que millora progressivament en tots els àmbits de la vida col·lectiva. Aquests objectius són els eixos permanents del compromís municipal de continuar treballant en les línies establertes al Programa d'actuació municipal 2008-2011.

Ricard Gomà

Tinent d'alcalde d'Acció Social i Ciutadania

President de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat

Índex

Marc històric

Accessibilitat física i comunicativa

Acció social i salut

Cultura

Educació

Esport

Estudis i recerca

Habitatge

Informació i divulgació

Lleure

Participació i associacionisme

Transport

Treball i formació ocupacional

Membres del Consell Rector dels patronats i de l'Institut Municipal de Persones amb
Discapacitat

Marc històric

Els antecedents històrics de l'Ajuntament de Barcelona pel que fa a la integració social de les persones amb discapacitat es remunten a l'any 1799, quan va cedir provisionalment una part del Saló de Cent **com a aula educativa per a infants sords** i es va fer càrrec, a més a més, de les despeses de funcionament de l'aula. D'aquesta manera va néixer la primera experiència institucionalitzada d'educació d'alumnes sords a l'Estat espanyol. Després de diversos episodis de tancaments i reobertures, caracteritzats per la continuada inestabilitat política de l'època i les possibilitats de disposar de personal docent amb voluntat de dedicar-se a l'ensenyament dels nois i les noies sords, l'any 1843 s'obre definitivament l'**Escola Municipal de Sordmuts**. L'Ajuntament també va ser pioner en l'ensenyament a infants amb discapacitats visuals amb la creació de l'**Escola Municipal de Cecs**, el 1820. L'any 1856 s'uneixen les dues escoles en un mateix espai de la ciutat i sorgeix un nou centre amb el nom d'**Escola Municipal de Cecs i Sordmuts**. L'any 1910, l'Ajuntament de Barcelona decideix d'assumir també l'educació d'infants amb discapacitat psíquica i crea una nova secció de l'escola, que d'aquesta manera passa a anomenar-se **Escola Municipal de Cecs, Sordmuts i Anormals**.

El 1917, la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona aprova el desdoblament d'aquesta escola en tres escoles especials: l'Escola Municipal de Sordmuts, l'Escola Municipal de Cecs i l'Escola Municipal de Deficients. A partir de llavors aquestes escoles especials adopten noves línies pedagògiques inspirades en els corrents més innovadors i en noves tècniques de diagnòstic. El 1925, les tres escoles se separen i s'instal·len en diferents indrets de la ciutat. L'escola de sordmuts també acull a partir de llavors infants sords orfes. Les persones amb discapacitat visual reben recursos d'altres institucions, principalment del Sindicat de Cecs de Catalunya creat durant la II República espanyola.

A partir de 1939, l'empremta deixada en aquestes escoles per l'etapa anterior permet de mantenir un alt nivell en l'ensenyament dels infants amb discapacitats durant els anys de la postguerra.

Dels anys cinquanta als setanta es creen un gran nombre d'associacions privades destinades a atendre les necessitats de les persones amb discapacitat, constituïdes per professionals i familiars de persones amb discapacitat, la majoria de les quals estan sota la protecció de l'Església, i també es creen serveis, escoles especials, tallers, etc.

El 1970, l'Escola Municipal de Sordmuts es consolida en un nou centre amb el nom de **Centre Municipal Fonoaudiològic José María de Porcioles**, conegut popularment com el "Fono".

El 1972, l'Ajuntament crea l'escola bressol especial **Mont Tàber** per a infants de fins a sis anys amb discapacitat, la qual es reconverteix més tard en una escola bressol ordinària que alhora inicia el procés d'integració d'infants a les escoles bressol municipals. El 1973, l'Escola Municipal de Deficients adopta el nom del lloc on està instal·lada, **Escola Municipal Vil·la Joana**. El 1976, partint de la teràpia horticultural, es crea l'**Escola Castell Viver de Sant Foix** amb la finalitat d'aprofitar els avantatges i beneficis del cultiu de les plantes per formar professionalment joves amb dèficits de tipus psíquic i proporcionar-los una sortida laboral en el món de la jardineria.

Fins a mitjan anys setanta, l'Ajuntament de Barcelona només disposa d'aquests serveis per a les persones amb discapacitat. En definitiva, és una època difícil, en la qual les persones amb discapacitat són gairebé "invisibles" des del punt de vista social. No obstant això, la imatge social de les persones amb discapacitat comença a evolucionar a poc a poc, impulsada per l'efecte del sorgiment d'un **important moviment associatiu i reivindicatiu de les persones amb discapacitat**.

D'una banda, els professionals i familiars de les persones amb discapacitat psíquica inicien actuacions per presentar les seves demandes davant de l'Administració. I, de l'altra, associacions de pares i mares de menors d'edat i grups de persones amb discapacitat física es manifesten també, d'una manera més contundent, a la via pública i en establiments de l'Administració per sol·licitar que es resolguin els seus problemes.

- **Les persones amb discapacitat psíquica** reivindiquen: prevenció de la disminució, atenció precoç, escolarització adequada, tallers ocupacionals, possible inserció laboral, activitats de lleure i esport.
- **Les persones amb discapacitat física** reivindiquen: integració a l'escola ordinària, supressió de barreres arquitectòniques a la via pública, als edificis municipals i al transport, i integració laboral.

El 1976 es fa la **primera concentració de persones amb discapacitat a la plaça de Sant Jaume de Barcelona**, promoguda per la Coordinadora de Grups de Base de Disminuïts Físics i amb el suport de les associacions de discapacitats. Al mes de juliol d'aquest any es crea la **Comissió Mixta Ajuntament-Disminuïts Físics**.

L'any 1977, a partir de la recuperació de la democràcia, un grup nombrós de persones amb discapacitat física i alguns col·laboradors i col·laboradores **es tanquen durant un mes i mig a l'antic Servei de Rehabilitació de Minusvàlids (SEREM)**, a Barcelona. Aquest fet té una repercussió social molt important. Es fan arribar a l'opinió pública les necessitats i reivindicacions d'aquest col·lectiu i es força les administracions públiques a atendre-les i a negociar. Nous espais democràtics ho faciliten:

- la creació de la Comissió Especial del Congrés dels Diputats per a l'estudi dels problemes de les persones minusvàlides,
- i l'audiència de l'alcalde de Barcelona a representants del col·lectiu.

És a partir d'aquests fets que s'inicien les actuacions de l'Ajuntament de Barcelona per donar resposta a les reivindicacions plantejades pel sector de persones amb discapacitat. Amb l'objectiu de facilitar-ne la participació, al mes de juliol de 1978 es crea el **Patronat Municipal de Disminuïts Psíquics** i s'inicien algunes actuacions municipals adreçades a aquest col·lectiu. Les campanyes de sensibilització ciutadana incorporen ja missatges com aquest: "El dret del disminuït psíquic d'incorporar-se a la societat amb la seva normalitat."

D'altra banda, les persones amb discapacitat física –que estan duent a terme tot un seguit de reivindicacions– aconseguixen que l'Ajuntament, aquest mateix any, compri i posi en circulació els primers cinc microbusos adaptats per a persones amb dificultats greus de mobilitat. Aquesta actuació posa els fonaments per a la creació del que posteriorment serà el **servei especial de transport adaptat Porta a porta**, anomenat popularment "microbús". Una altra actuació pionera en l'eliminació de barreres arquitectòniques és la construcció dels primers guals de vianants, l'any 1977, i la primera rampa d'accés a un edifici municipal, el 1979. Amb la constitució dels ajuntaments democràtics s'assoleix, finalment, que l'Ajuntament de Barcelona estableixi un marc estable de relació i treball amb els representants de les persones amb discapacitat física amb la creació, l'any 1980, del **Patronat Municipal de Disminuïts Físics**.

A partir d'aquest marc institucionalitzat constituït pels dos patronats municipals es consolida l'objectiu comú **d'aconseguir la integració social de les persones amb discapacitat**. Les respectives juntes rectores estan formades paritàriament per regidors i regidores de l'Ajuntament de Barcelona i per representants de les associacions i entitats de persones amb discapacitat. És així, doncs, com s'inicia la primera **experiència rellevant de participació ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona**, basada en la col·laboració entre les entitats, les federacions d'associacions de persones amb discapacitat, els representants polítics i els tècnics i les tècniques municipals.

L'any 1982, quan s'aprova la Llei d'integració social dels minusvàlids (LISMI), les actuacions municipals prenen una nova embranzida i s'inicia una etapa en què es consolida la voluntat municipal d'assignar recursos per atendre les demandes i necessitats de les persones amb discapacitat. Això es fa palès al setembre de 1982, quan els patronats municipals contracten vuit tècnics auxiliars de serveis socials i creen la figura del tècnic auxiliar de serveis socials (TASS) per treballar de manera descentralitzada, als districtes municipals, en la promoció de la integració de les persones amb discapacitat als esplais, l'esport, les escoles i la supressió de les barreres arquitectòniques. Uns anys més tard, les funcions d'aquests tècnics constitueixen el **Servei d'Atenció a Disminuïts (SAD)**. Els patronats municipals també ofereixen altres serveis com: transport especial Porta a porta; targeta de tolerància d'aparcament; ajuda a domicili; informació, assistència social i centre de dades; equip de suport a la integració escolar i als esplais; suport en l'adjudicació dels habitatges; comissions de treball i material de divulgació i sensibilització. A partir d'aquests anys, l'Ajuntament comença a desplegar diverses accions relacionades amb tots els àmbits i les àrees de la vida ciutadana a fi d'aconseguir la integració social de les persones amb discapacitat.

Per millorar el funcionament i les actuacions municipals que es promouen des dels dos patronats municipals, tot i que ho fan de manera conjunta, l'any 1989 es considera que és més adequat que es fusionin en un sol organisme i es constitueix l'**Institut Municipal de Disminuïts (IMD)**.

A partir d'aquest moment s'aprova l'elecció, per sufragi directe de les persones amb discapacitat física, psíquica, auditiva i visual de la ciutat, dels seus representants en el Consell Rector de l'IMD. Al desembre de 1989 es duen a terme les primeres eleccions d'aquestes característiques. El Consell Rector de l'IMD queda compost per vint membres, la meitat dels quals són majoritàriament regidors i regidores municipals i l'altra meitat representants elegits per les persones amb discapacitat. Les eleccions de representants s'organitzen cada quatre anys, d'acord amb els estatuts de l'IMD.

L'any 1997 es modifiquen els estatuts de l'IMD i, entre altres canvis, es modifica la denominació de l'Institut que passa a anomenar-se **Institut Municipal de Persones amb Disminució**. En les eleccions de representants que tenen lloc aquest any s'incorpora un nou sector, el de persones amb trastorn mental, que a partir d'aquest moment forma part del Consell Rector. El 2005 s'adapta el nom de l'IMD a la nova terminologia existent i passa a anomenar-se **Institut Municipal de Persones amb Discapacitat**.

Una ciutat per a tothom

Per continuar avançant en l'objectiu de fer de Barcelona una ciutat inclusiva, integradora i accessible per a tothom, des de l'any 2004 el Programa d'actuació municipal (PAM) preveu línies estratègiques específiques per a les persones amb discapacitat, així com objectius en altres apartats. En el PAM 2008-2011, les línies estratègiques concretes són:

1. Accessibilitat **física i mobilitat**: actuacions per garantir l'accés i la utilització de l'espai urbà i de tots els seus elements i del transport en condicions de màxima autonomia i igualtat.
2. Accessibilitat **comunicativa**: actuacions per garantir-la, en especial per a les persones amb discapacitat sensorial.
3. Promoure **habitatges** assequibles i accessibles.
4. Fomentar l'**autonomia personal i la vida independent** de les persones amb discapacitat per mitjà de serveis que facin possible la vida quotidiana, l'accés a l'educació, a la feina, a la salut, a la pràctica esportiva i al lleure.
5. Promoure la **participació ciutadana** de les persones amb discapacitat i donar suport a la promoció de l'associacionisme vinculat a la discapacitat.

6. Potenciar **la recerca i el coneixement** de la realitat i dels problemes de les persones amb discapacitat i vincular-los a l'impuls de projectes innovadors.

Per impulsar el desenvolupament d'aquestes línies, l'IMD treballa a partir dels eixos bàsics següents:

- Col·laborar amb els departaments municipals per tal que els seus serveis i les seves actuacions arribin a les persones amb discapacitat, com també fomentar la participació ciutadana i l'associacionisme.
- Prestar serveis específics.
- Estudiar necessitats, fonamentar propostes i projectes de futur, i canalitzar-ne la resolució.

Aquest marc de treball facilita l'impuls de **polítiques i accions transversals** entre els departaments municipals, la **implicació dels professionals** que hi treballen i **la participació de les entitats i de les persones amb discapacitat** a través de:

- L'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat: Consell Rector, Comissió Executiva, comissions específiques per a temàtiques d'interès i grups de treball.
- Els districtes municipals: consells, comissions i taules d'entitats de persones amb discapacitat.
- A escala de ciutat: consells sectorials.

Les actuacions municipals més rellevants portades a terme durant aquests **30 anys de treball amb les persones amb discapacitat** són les que es descriuen en aquesta publicació commemorativa.

Accessibilitat física i comunicativa

En una primera etapa, l'accessibilitat arquitectònica va ser un dret molt reivindicat per les persones amb discapacitat física. Amb el pas del temps, les persones amb discapacitat sensorial (auditiva i visual) van plantejar les seves demandes amb relació a l'accessibilitat comunicativa. I les persones amb discapacitat intel·lectual que a més a més tenen dificultats de mobilitat es van afegir a aquestes reivindicacions.

L'accessibilitat és fonamental per assolir la igualtat d'oportunitats i la màxima autonomia de les persones amb discapacitat. Però també afecta la resta de la població, atès que totes les persones pateixen alguna dificultat de mobilitat temporal en diferents circumstàncies de la vida. Pel fet que afecta tota la ciutadania, l'accessibilitat ha estat assumida per la majoria d'agents i ha anat guanyant presència en tota l'estructura municipal.

En una primera etapa, les actuacions es van centrar en la supressió de barreres arquitectòniques (BA), però més endavant s'hi va incorporar el concepte de no-aparició de BA en les noves obres. Posteriorment es va posar atenció en l'accessibilitat comunicativa i es van anar incorporant els conceptes de disseny per a tothom i de disseny universal. Actualment es pretén que l'accessibilitat sigui imperceptible, de manera que no sigui una actuació afegida sinó integrada en el disseny del projecte.

En aquest apartat s'inclouen les actuacions d'accessibilitat física i comunicativa als espais públics (carrers, mobiliari urbà, edificis, parcs, platges, etc.) i als diversos serveis i esdeveniments (atenció al públic, actes, manifestacions culturals, webs municipals, productes d'informació i de comunicació, etc.).

Alhora, s'han desenvolupat actuacions més enllà del que estableixen les normatives, projectes pilot innovadors, estudis de millores i accions de sensibilització i de difusió.

Per tractar qüestions d'accessibilitat sempre s'ha disposat de comissions de participació d'entitats i persones expertes en la temàtica; des de 1982, la Comissió d'Urbanisme i, més tard, la de Comunicació i Informació. Així mateix, s'ha treballat en els districtes a través d'espais de participació.

1977

- Es construeixen els primers guais de vianants a les voreres per tal de facilitar la mobilitat de les persones amb cadira de rodes i altres problemes de mobilitat.

1979

- Es construeix la primera rampa d'accés a un edifici públic municipal, concretament a l'edifici d'Estadística (plaça Pi i Sunyer), seu del Patronat Municipal de Disminuïts Físics i actualment de la regidoria de Mobilitat de l'Ajuntament.
- El Consell Plenari de 20 de març aprova l'**Ordenança municipal sobre supressió de barreres arquitectòniques (BA) a la via pública**. Barcelona és la segona ciutat de l'Estat espanyol que aprova una ordenança d'aquestes característiques. Més tard, la Generalitat de Catalunya aprova diverses normatives: Decret 100/1984 sobre supressió de BA, Llei 20/1991, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, i Decret 135/1995, de desplegament d'aquesta llei i d'aprovació del codi d'accessibilitat. El govern de l'Estat també ha anat desenvolupant normatives en aquest sentit.

1981

- S'instal·la el primer semàfor sonor per a persones amb discapacitat visual.

1982

- Coincidint amb la implantació dels centres de serveis socials municipals, es crea el Servei d'Atenció a Disminuïts (SAD), per donar suport i assessorament a les persones amb discapacitat als districtes municipals i promoure la seva integració. Una de les actuacions que comença a treballar el SAD als districtes és la supressió de BA.
- Es crea la **Comissió de Participació d'Urbanisme**, que no ha deixat de funcionar fins ara, formada per entitats de persones amb discapacitat i tècnics municipals amb competència en la matèria.

1984

- Es crea el Servei Municipal d'Assessorament Arquitectònic per a la no-aparició de BA a les obres municipals, que estudia l'accessibilitat de les escoles públiques i fa una proposta perquè se n'adaptin dues o tres a cada districte. S'inicia la construcció de guals de vianants a la via pública i de rampes en places i parcs, com també la instal·lació d'ascensors en museus i seus de districte. Aquest servei continua funcionant fins al 1993, quan es crea el Consorci de Recursos i Documentació per a l'Autonomia Personal (CRID), que assumeix aquestes funcions.

1985

- Als districtes de l'Eixample i de Sant Andreu es crea el projecte *I jo, per on passo?*, per a la sensibilització, l'assessorament i la promoció de la supressió de BA a la via pública i als edificis. El projecte preveu la creació d'itineraris practicables, la promoció de la supressió de BA en edificis públics i la no-aparició de BA en els nous projectes, el seguiment d'obres, la realització d'estudis per conèixer el grau d'accessibilitat i de campanyes de sensibilització i, alhora, la promoció de la participació de persones usuàries. Aquest projecte s'estén a tots els districtes municipals i es desenvolupa fins a l'aprovació del Pla municipal d'accessibilitat de Barcelona (1997-2006).

1986

- S'inicien el disseny i l'execució d'itineraris practicables a la via pública en molts districtes.

- Es publica *I jo, per on passo al barri de Sants?*

1987

- S'unifica i es generalitza el projecte *I jo, per on passo?* a la majoria de districtes.

- Es fa un vídeo de sensibilització sobre les barreres arquitectòniques al districte d'Horta-Guinardó.

1988-89

- En el marc del projecte I jo, per on passo?, i en col·laboració amb el SAD, el Servei d'Assessorament Arquitectònic i els serveis tècnics, s'augmenta la revisió de projectes d'obres, de les propostes d'accessibilitat i de les actuacions de sensibilització. Es fa el cens de guals a tots els districtes. Les àrees i els districtes assignen pressupostos específics per a obres d'accessibilitat a la via pública i als edificis municipals (seus de districte, centres de serveis socials, biblioteques, escoles, centres cívics, etc.).
- Es dissenya el **gual deprimat, un model de gual específic per als carrers estrets**, molt abundants al barri de Gràcia, i progressivament es van col·locant a les voreres estretes de la majoria de districtes.

1989

- S'accepten i assumeixen les propostes del document *L'urbanisme i les barreres arquitectòniques a la ciutat de Barcelona*, i s'estableixen pautes de col·laboració amb les àrees, els districtes i altres organismes municipals a fi d'implantar programes d'actuació per a la supressió de BA. Amb aquest acord s'inicien actuacions com ara la contractació de dos arquitectes especialitzats en accessibilitat als departaments municipals de Projectes Urbans i Disciplina Urbanística per assessorar sobre qüestions d'accessibilitat. S'inicia un estudi sobre l'estat de l'accessibilitat als edificis municipals.
- Per primera vegada, l'**Ajuntament preveu en els seus pressupostos una partida específica per a la supressió de barreres arquitectòniques**.

1990

- S'aprova el Programa especial per a la supressió de traves i barreres arquitectòniques dins del Programa per a la millora del paisatge urbà, que preveu subvencions i exempcions similars al programa de millora de façanes Barcelona, posa't guapa, per a obres de supressió de BA en locals i establiments de concurrència pública.

- Es porten a terme actuacions pilot d'accessibilitat, com ara l'ordenació del mobiliari i dels elements urbans i la implantació del **gual de vianants 120**, conegut fora de la ciutat com el **gual Barcelona**, que s'anirà implantant progressivament a tota la ciutat. La primera actuació global més significativa és la **remodelació integral de la Rambla de Catalunya**.
- Es crea una **comissió de treball sobre la comunicació de les persones amb discapacitat sensorial auditiva**, l'activitat de la qual se centra en l'estudi dels sistemes de telèfon més adients per a les persones sordes.

1991

- L'Ajuntament rep el Premi INSERSO 1991, atorgat pel Ministeri d'Afers Socials, en reconeixement al treball desenvolupat en la millora de l'accessibilitat.
- Se celebra la jornada tècnica Els arquitectes municipals i l'accessibilitat a Barcelona, al Col·legi d'Arquitectes de Catalunya.
- Es presenta el nou sistema de comunicació telefònica per videotext per a les persones amb discapacitat auditiva.

1992

- Per primer cop en la història, els Jocs Olímpics i els Jocs Paralímpics se celebren a la mateixa ciutat, a les mateixes instal·lacions olímpiques i a la mateixa Vila Olímpica, sense barreres arquitectòniques i amb transport adaptat. Entre d'altres actuacions, s'edita un plànol de Barcelona amb informació sobre accessibilitat.
- Es crea el Servei Cartogràfic d'Accessibilitat (SCA), una base de dades amb informació cartogràfica de l'accessibilitat dels carrers, dels edificis municipals i dels establiments de concurrència pública.
- Es crea el **Grup Municipal de Treball per a la Millora de l'Accessibilitat (GTMA)**, format per representants de diversos àmbits municipals, que té l'objectiu de garantir el desenvolupament i l'aplicació dels acords adoptats el 1989 sobre la no-aparició i

supressió de barreres arquitectòniques i de comunicació. Representa un avenç molt important en la normalització de serveis i una de les seves primeres tasques és l'elaboració del Programa municipal de supressió de barreres arquitectòniques amb un pressupost específic. El GTMA ha mantingut l'activitat fins ara.

1993

- Es promou la creació del Consorci de Recursos i Documentació per a l'Autonomia Personal (CRID) –constituït oficialment el 1994– per part de la Diputació de Barcelona, l'Ajuntament de Barcelona, altres ajuntaments de la província de Barcelona, les federacions d'entitats de persones amb discapacitat i altres institucions del sector. Es recondueix el Servei d'Assessorament Arquitectònic de l'IMD cap als serveis que prestarà el CRID, amb el qual se signen convenis per a la gestió de serveis d'urbanisme i transport.
- S'implanta la fitxa tècnica d'accessibilitat d'edificació per a la revisió i el control de projectes i d'obra nova.

1994

- Es col·labora en el disseny d'alguns elements del mobiliari urbà perquè siguin accessibles: el pal de parada, l'andana del bus i l'escocell dels arbres.
- Es fan algunes actuacions d'accessibilitat a les platges, les quals es consideren practicables.
- S'inicia l'edició dels ***Fulls informatius de l'IMD en sistema de lectoescriptura braille***.

1995

- En el marc del congrés europeu La ciutat i les persones amb disminució, organitzat per l'IMD, es fa l'exposició "La transformació de Barcelona: la millora en l'accessibilitat de l'espai urbà", que posteriorment es mostra a tots els districtes.

- S'edita un plànol d'accessibilitat de Barcelona.

- S'edita el llibre *I jo, per on passo? Un projecte de promoció i sensibilització dels serveis d'assessorament per a l'atenció de les persones amb discapacitat (SAD) als districtes.*

1996

- S'aprova el Pla d'accessibilitat de Barcelona 1997-2006 que afectarà la via pública, els edificis municipals i els transports.

1997

- Es fa una prova pilot d'adaptació de dues platges de Barcelona (Nova Icària i Sant Sebastià) amb passeres que arriben fins a l'aigua, rampes d'accés als lavabos públics adaptats, dutxes amb paviment antilliscant i seients, reserves d'aparcament i condicionament del paviment d'aquestes. A la Nova Icària, els diumenges, les persones voluntàries de l'Associació Barnataris donen suport al bany a les persones amb discapacitat.

- S'elabora el document ***Suggeriments de millora de l'accessibilitat per a les persones amb disminució sensorial (auditiva i visual)*** i s'estudia incorporar-lo al Pla d'accessibilitat.

1998

- Les sis platges de Barcelona ja estan adaptades.

- S'instal·len **48 plataformes d'accés als autobusos.**

- Hi ha instal·lats **708 semàfors sonors** (85 cruïlles) amb un nou sistema que fa que s'activin només que la persona amb discapacitat visual premi un comandament a distància.

- Es doten de **dispositius telefònics per a persones amb discapacitat auditiva (DTS)** 17 serveis municipals d'atenció telefònica a la ciutadania. El 2004 se substitueixen aquests dispositius per un telèfon que permet enviar i rebre missatges curts de text, ja sigui des d'un telèfon fix o des d'un de mòbil.

1999

- El Plenari municipal aprova la mesura de govern Criteris d'accessibilitat en l'organització d'actes públics municipals. Foment de la participació de les persones amb disminució. S'edita un fullet informatiu sobre la mesura de govern i se'n promou l'aplicació.

2000

- Es va consolidant l'accessibilitat a les sis platges de Barcelona, dues de les quals amb serveis complementaris d'ajuts tècnics i de servei de suport al bany amb voluntariat de la Creu Roja. S'instal·la –per primera vegada i com a prova pilot– una cabina vestidor per a persones amb mobilitat reduïda a la platja de la Nova Icària. En anys posteriors es van ampliar els ajuts tècnics (cadires amfibies, grua, cabines vestidor, lavabos adaptats) i els dies i els horaris del servei de voluntariat.
- Hi ha 1.508 semàfors sonors instal·lats en un total de 174 cruïlles.

2001

- Es redacta el Pla d'accessibilitat de parcs i jardins, que s'ha de posar en marxa i completar durant els vuit anys següents.
- S'incorpora el servei d'intèrpret de llenguatge de signes a 42 actes públics municipals, tant de ciutat com de districte.

2002

- L'Institut del Paisatge Urbà i la Qualitat de Vida inicia el Programa d'accessibilitat amb ajuts econòmics i assessorament per eliminar BA en edificis privats destinats majoritàriament a habitatges: vestíbuls, escales i interiors d'habitatges.

- Es fa l'adaptació sonora del butlletí *Barcelona Informació* i alguns districtes el comencen a distribuir entre les persones amb discapacitat visual (Gràcia, Sant Andreu i Sants-Montjuïc).
- Es desenvolupa el projecte d'informació Barcelona Accessible. **Es crea el web B-Accessible (www.bcn.cat/accessible)** dins de la xarxa municipal a internet, amb un disseny accessible sense obstacles visuals ni tecnològics per al nombre més gran possible de persones usuàries. Progressivament s'hi va incorporant informació de totes les actuacions i esdeveniments municipals relacionats amb les persones amb discapacitat.

2003

- Amb motiu de la celebració de l'Any del disseny i de l'Any de les persones amb discapacitat, se signa un conveni entre l'Ajuntament de Barcelona, el Comitè Català de Representants de Minusvàlids (COCARMI) i el Foment de les Arts Decoratives (FAD) per al foment del disseny per a tothom.
- Es constitueix la **Comissió de participació de Comunicació i Informació de l'IMD**.
- El Pla d'accessibilitat ja té els resultats següents:
  - 354 edificis municipals accessibles (totalment o parcialment) o practicables.
  - 622,6 quilòmetres de via pública accessibles.
  - 284 cruïlles amb semàfors sonors.
  - I es continua fent el seguiment dels plans d'accessibilitat als districtes i als col·legis electorals.
- Es posa en marxa una campanya de sensibilització per a l'adaptació dels comerços al districte de Sant Andreu.

- S'adquireixen emissores d'FM per a l'accessibilitat comunicativa dels actes públics municipals al districte de Sant Andreu.
- L'IMD col·labora en l'edició del llibre *Barcelona: del pla d'accessibilitat a la ciutat per a tothom*, de Francesc Aragall.

2004

- L'IMD publica el llibre *Bon disseny i per a tothom*, amb la col·laboració del FAD i el COCARMÍ.
- El **Fòrum de les Cultures Barcelona 2004** representa un **impuls a l'aplicació de mesures d'accessibilitat**, sobretot pel que fa a l'accessibilitat de la comunicació en les exposicions, diàlegs i obres de teatre. L'IMD hi col·labora a partir d'un grup de treball específic i mitjançant un conveni per a l'accessibilitat dins del programa Fòrum Ciutat.
- S'elabora el document ***La comunicació amb les persones amb disminució als serveis municipals d'atenció al públic***, amb la col·laboració de les entitats que formen part de la Comissió de Comunicació. Posteriorment, aquest document es difon als diferents serveis que fan atenció presencial.
- Es fa una **prova pilot** amb la instal·lació d'un **contenedor accessible de recollida selectiva de vidre** per a persones amb discapacitat física.
- **S'inicia la instal·lació d'anells magnètics en sales municipals** on es fan actes públics: actualment 28 sales ja disposen de la instal·lació d'anells magnètics.
- L'IMD adquireix quatre emissores d'FM.
- S'inicia l'edició del butlletí electrònic *Gràcia Accessible* (BUGA).

2005

- Es continua l'aplicació de mesures d'accessibilitat comunicativa per a persones amb discapacitat auditiva en actes públics municipals (intèrpret de llenguatge de signes i transcripció escrita en pantalla). També es promouen mesures d'accessibilitat física i comunicativa a les festes majors dels districtes i en actes públics rellevants.
- S'amplia la prova pilot d'instal·lació d'un contenidor de recollida selectiva accessible als contenidors de paper i plàstic.
- L'Associació d'Implantats Coclears d'Espanya (AICE) concedeix el Premi AICE 2004 a l'accessibilitat en la comunicació al Fòrum de les Cultures Barcelona 2004.
- L'Ajuntament rep un reconeixement especial per la seva tasca en la millora de l'accessibilitat a la ciutat, en el marc del lliurament de les distincions Commitment to Design for All 2005, que atorga la Design for All Foundation.
- Promoguda per l'IMD, s'incorpora una menció especial de disseny per a tothom als Premis DELTA que organitza l'Associació de Disseny Industrial (ADI-FAD).
- El districte de l'Eixample fa una campanya als bars que tenen terrassa per sensibilitzar-los que no ocupin la línia de façana. També crea un grup de treball amb persones amb discapacitat i tècnics per assessorar sobre accessibilitat i vetllar per aquesta quan es fan obres a la via pública.
- **S'obre la zona de bany del Fòrum amb mesures d'accessibilitat:** cadira elevadora, cadira amfíbia, rampa d'accés a l'aigua, aparcaments reservats i personal de suport.
- Es continuen fent obres de millora de l'accessibilitat en parcs i jardins.
- S'inicia **l'estudi de l'accessibilitat de 23 espais públics d'especial interès turístic** en conveni amb l'Institut ASPACE Fundació Privada i amb la col·laboració de Turisme de Barcelona. Aquest estudi acaba el 2007 i es pot consultar a www.barcelonaturisme.cat.

- Barcelona Televisió (BTV) emet diferents reportatges sobre discapacitat amb subtitulació i traducció al llenguatge de signes a la secció *Viu els barris*, del districte de Sant Andreu.
- L'Ajuntament promou i signa l'adhesió a la Carta dels Drets dels Ciutadans en la Societat de la Informació i del Coneixement. Entre altres punts, fa referència a garantir l'accessibilitat a tots els continguts electrònics de la funció pública i al dret de tot ciutadà a accedir a continguts independentment de les seves discapacitats.

2006

- L'Ajuntament rep el premi de la Fundació GIMM (Grup d'Invàlids de Mataró i Maresme) per la seva tasca de millora de l'accessibilitat a la ciutat.
- El Grup de Treball Municipal per a la Millora de l'Accessibilitat edita el **Manual de bastides. Mobilitat i accessibilitat**, amb la col·laboració del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, el d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona i l'Associació Catalana d'Empreses de Bastides. El 2007 se n'amplia el contingut i es reedita.
- S'elabora un estudi sobre l'accessibilitat física de les instal·lacions esportives públiques i es formulen propostes de millora.
- En el marc de l'Any del comerç, s'inicia la **campanya de sensibilització per a l'accessibilitat del petit comerç** –el comerç de proximitat–, fruit de la col·laboració entre l'Institut Municipal del Paisatge Urbà i la Qualitat de Vida i l'IMD. La campanya, que s'allarga fins al 2007, es clou amb 37 demandes i 29 comerços aollits.
- S'incorpora el servei de **préstec de cadira amfíbia a la platja de la Nova Mar Bella**, amb la qual cosa ja hi ha quatre zones de bany (tres platges i el Fòrum) amb serveis de suport.
- A fi de donar suport per millorar l'accessibilitat dels materials escrits i de difusió (fullets, tríptics, etc.), s'elabora el document **Millora per a l'accessibilitat en la lletra impresa**.

- Es produeix el vídeo *Les platges adaptades de Barcelona*.
- Als districtes municipals es fan activitats molt diverses d'informació i de sensibilització sobre l'accessibilitat: xerrades, caminada a cegues, exposició fotogràfica "Segones versions".
- **Barcelona Televisió (BTV) comença a subtitular alguns espais informatius** i introdueix la traducció al llenguatge de signes en alguns informatius.
- Se signa un conveni de col·laboració entre l'IMD i la Càtedra d'Accessibilitat de la Universitat Politècnica de Catalunya.
- Es redacta un llibre d'estil de pàgines web per al portal municipal www.bcn.cat que, entre d'altres aspectes, recull l'accessibilitat.

2007

- La ciutat ja té 972 quilòmetres de via pública accessibles, cosa que representa el 88% del total del territori potencialment accessible.
- S'edita i es distribueix la **Guia d'autobusos en sistema de lectoescriptura braille**.
- Hi ha **15.000 semàfors acústics** que s'activen amb un comandament a distància que porta la persona amb discapacitat visual.
- Es continuen aplicant mesures d'accessibilitat física i comunicativa en els actes públics i les festes rellevants, estands, fires, etc. de ciutat i dels districtes (intèrprets de llenguatge de signes, transcripció escrita en pantalla, seients reservats, lavabos portàtils adaptats, difusió de les mesures d'accessibilitat a través del web B-Accessible, etc.).
- **Als districtes**, es duen a terme actuacions com la **creació de comissions de tècnics i tècniques i de persones usuàries per garantir l'accessibilitat a la via pública** quan es fan obres públiques (districte de Sants-Montjuïc), estudis i propostes

d'accessibilitat d'espais diversos (accessibilitat de la zona Vallvidrera-les Planes, cobertura de la Gran Via, plaça Rius i Taulet, etc.).

2008

- S'organitza el Premi Comerç Accessible 2008 al districte de Sant Martí.
- Es fan propostes d'accessibilitat i el posterior seguiment d'aquestes en obres singulars com el barri de la Marina (Zona Franca), el centre comercial les Arenes, la plaça Lesseps, el barri de Vallvidrera, la remodelació de centres cívics, casals, etc.
- Hi ha 42.557 guals de vianants i 1.046 quilòmetres de carrers accessibles (la qual cosa representa el 98% de la superfície total amb possibilitat de ser-ho).

2009

- Es porta a terme la campanya Via lliure a l'accessibilitat a tots els districtes, per conscienciar els comerciants de la necessitat de no ocupar la vorera, especialment la línia de façana.
- L'Ajuntament de Barcelona rep el premi Corporació local de la Confederació Espanyola de Persones amb Discapacitat Física i Orgànica (COCEMFE), per la seva tasca capdavantera en la millora de l'accessibilitat, així com per altres iniciatives.
- S'inicia la dotació d'anells magnètics portàtils i accés *on line* al servei d'intèrpret de llenguatge de signes en els serveis municipals que presten atenció presencial a la ciutadania (IMD, OAC, CSS, oficines d'habitatge, etc.).
- Amb motiu de la commemoració dels 200 anys del naixement de Louis Braille es fa un punt de llibre en sistema de lectoescriptura braille, diferents actes de sensibilització i una exposició de material en braille, en col·laboració amb entitats de persones amb discapacitat visual.

- S'aprova el **nou model de contenidors de recollida selectiva**, que es comencen a col·locar a final d'any a tota la ciutat, de manera que ja seran tots accessibles.

Acció social i salut

En l'àmbit de l'acció social i la salut, en una primera etapa es va dur a terme la tasca d'aglutinar, posar en comú i recollir les preocupacions, necessitats i propostes de les entitats, els professionals, els familiars i les persones amb discapacitat amb relació a les temàtiques de salut, autisme i psicosi, discapacitat psíquica profunda, residències, malalties orgàniques, etc. Aquestes problemàtiques es van tractar en comissions de treball que van definir propostes i les van presentar a les administracions competents.

Amb el pas dels anys s'han creat nous grups de treball i comissions per tractar necessitats emergents, com ara la vida independent, l'aplicació de la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència (LAPAD), els equipaments de serveis socials o l'atenció als immigrants amb discapacitat.

Actualment, l'IMD recull i estudia les necessitats, però també en promou la resolució, sovint amb la implicació d'altres departaments municipals, a través de cinc funcions:

- Lideratge en la creació i gestió d'alguns serveis socials especialitzats, com els equips d'atenció precoç (EIPI), les residències Amílcar i Valldaura, els pisos Casa Bloc, el Servei d'Atenció al Públic (SAP), el Servei d'Atenció a Discapacitats (SAD), els apartaments Vila Olímpica o el projecte Vida independent, entre altres.
- Atenció a les persones amb discapacitat en els serveis socials municipals: atenció social bàsica, alarmes telefòniques, ajuda a la llar, aplicació dels programes individuals d'atenció (PIA) de la LAPAD, etc.
- Suport i col·laboració amb les entitats del sector per dur a terme serveis i projectes.
- Informació i sensibilització de la població, creació de grups d'afectats, etc.
- Presentació de propostes a les administracions corresponents.

Moltes de les actuacions es duen a terme en col·laboració amb el Departament d'Acció Social i Ciutadania i amb el Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i amb l'Àrea de Benestar Social de la Diputació de Barcelona.

1980-1990

- L'IMD promou la Comissió de Participació d'Orgànics, formada per associacions de persones que tenen malalties orgàniques (malalties renals, hemofília, diabetis, etc.), i la Comissió de Salut, formada principalment per associacions de persones amb malalties neurològiques (distròfia muscular, esclerosi múltiple), genètiques, traumatismes cranioencefàlics, problemes de creixement, espina bífida, etc., amb l'objectiu d'analitzar les demandes i les problemàtiques i canalitzar les necessitats detectades a les entitats competents. L'Àrea de Salut municipal va assumint compromisos i va canalitzant les propostes als organismes adequats, principalment de la xarxa sanitària.

1980-81

- Es posa en marxa la campanya de sensibilització ciutadana als antics districtes IX (Sant Andreu) i XII (Horta).

1982

- Es fa la campanya de sensibilització per a la integració social de les persones amb discapacitat, amb estands informatius, xerrades, una exposició, pòsters i el **vídeo L'altra normalitat**.

- Coincidint amb la implantació dels centres de serveis socials municipals, es crea el **Servei d'Atenció a Disminuïts (SAD)**, un servei de suport i d'assessorament per a l'atenció i promoció de les persones amb discapacitat als districtes, que alhora en promou la integració. S'ubica als nou centres de serveis socials (CSS) municipals existents. Actualment aquest servei s'anomena Promoció i Suport i les seves funcions s'amplien i són les següents:

- Suport i assessorament als professionals dels centres de serveis socials (actualment 34 centres) i a les oficines d'atenció al ciutadà.

- Impuls a actuacions i projectes per a l'atenció i la integració de les persones amb discapacitat i suport als professionals del districte en els àmbits de salut, educació, lleure, esports, laboral, habitatge, etc.

- Promoció de l'accessibilitat física i comunicativa.

- Promoció i foment de la participació ciutadana i l'associacionisme.

• S'ofereixen els serveis d'ajuda a domicili a través de l'IMD i el d'ajut a la llar polivalent de l'Ajuntament.

1983

• Es redacta i edita el Calendari de desenvolupament del nen de 0 a 18 mesos i s'inicia la distribució a tots els pares dels nounats el 1984.

• S'inaugura la **Residència Municipal Amílcar** per a persones amb discapacitat física greu; és la primera residència pública. Els programes d'actuació individualitzats preveuen el suport a les activitats de la vida quotidiana i la salut, la integració social i l'autonomia personal, mitjançant una atenció permanent.

• Es creen **dos equips d'integració de la petita infància (EIPI)** als districtes de Ciutat Vella i Sants-Montjuïc; aquest darrer posteriorment es trasllada al districte de Nou Barris. Els EIPI fan tasques de prevenció, diagnosi i tractament d'infants de 0 a 6 anys amb trastorns de la maduració o deficiències i també donen suport a la integració en l'escola bressol. Són els primers serveis públics sectoritzats d'atenció precoç i actualment formen part de la xarxa pública de serveis d'atenció precoç de Catalunya.

1984

• S'elabora i edita la *Compilació de recursos per a l'atenció al disminuït psíquic*.

1985

- Es crea l'Equip d'Assessorament Laboral (EAL), que actualment està registrat com un servei social d'integració laboral (SSIL) (vegeu l'apartat de Treball i formació ocupacional).
- L'IMD col·labora en el procés de desinstitucionalització d'infants, joves i persones adultes amb discapacitat, que fins llavors estaven en institucions de la Diputació de Barcelona.

1986

- Es crea el servei Tots a tot arreu, d'acompanyament en els desplaçaments urbans i de suport a la integració en activitats de lleure.
- Es reestructura i consolida el Banc de dades de persones amb discapacitat de la ciutat de Barcelona. El 2009 aquest banc té registrades més de 24.500 persones amb discapacitat.
- Els EIPI, a banda de fer diagnòstic i tractament als infants, estenen la seva activitat de prevenció i detecció precoç, així com d'assessorament a la xarxa de serveis socials, de salut i educatius. Alhora, fan activitats formatives a altres professionals. Els EIPI impulsen grups terapèutics de pares i col·laboren activament en grups de treball per a la definició i consolidació dels serveis d'atenció precoç a Catalunya.

1987

- Es desenvolupa el Programa de salut maternoinfantil de Ciutat Vella, que porten a terme els serveis de salut pública, amb la col·laboració de l'EIPI, que al final dels anys noranta s'integra en la xarxa normalitzada del Servei Català de la Salut. Aquest programa contribueix a reduir la mortalitat infantil del districte.

- Es fa un estudi de demandes i d'alternatives de 160 persones amb discapacitat intel·lectual profunda, amb la col·laboració de professionals d'atenció a aquest grup de població. En els anys següents es treballa per aconseguir una planificació de serveis per a aquestes persones.
- L'EIPI realitza el vídeo *Atenció al nen en els primers mesos*.

1988

- Es consolida el servei Tots a tot arreu, a partir de la signatura d'un conveni amb la Creu Roja de Barcelona. És un servei de suport individualitzat per afavorir i potenciar l'autonomia personal i la integració social de les persones amb dificultats de mobilitat, comprensió o orientació en l'entorn urbà i en activitats concretes. El 1992 es transfereix aquest servei a l'Àrea d'Afers Socials, atès que atén altres grups de població a més de les persones amb discapacitat (gent gran, infants, etc.).
- S'elabora el programa Petita infància i s'inclou en el Pla global municipal de petita infància.
- Arran de l'organització de la sectorització dels serveis d'atenció precoç de la ciutat, l'EIPI del districte de Sants-Montjuïc trasllada la seva activitat al districte de Nou Barris i elabora els documents *Atenció a famílies en un grup de treball* i *Reflexió sobre el canvi d'equip al districte 3*.
- Es creen un grup de pares i mares al districte d'Horta-Guinardó i una Escola de famílies a Nou Barris.
- La Residència Amílcar continua la seva activitat regular, alhora que promou la circulació social dels residents i les residents i potencia la seva assistència i participació en diverses activitats i serveis de lleure, ocupacionals i culturals. També imparteix formació a altres treballadors i treballadores.
- S'inicia un treball de coneixement, suport i extensió dels **grups d'ajuda mútua (GAM)** d'entitats que hi ha a la ciutat a partir dels serveis de salut pública, que més tard s'integra en els serveis de promoció de la participació social.

1989

- Es crea l'Aula de pares i mares al districte de les Corts i l'Espai per a famílies a Sarrià.
- S'edita un vídeo sobre el servei Tots a tot arreu per presentar-lo als premis HELIOS de la UE.
- S'elabora l'*Estudi de les dades dels nens i famílies atesos a l'EIPI de Ciutat Vella des del 1983 fins al 1987*.
- Es crea la Comissió de Participació de Psicosis i Autisme Infantil amb l'objectiu de conèixer la realitat (recursos existents i demandes) i fonamentar propostes que donin resposta a la demanda del col·lectiu.

1990

- S'inicia la concessió d'alarmes telefòniques (SAT) a persones amb discapacitat.
- L'IMD, conjuntament amb la Federació ECOM i Mobility International, organitza la **Trobada internacional sobre vida independent de les persones amb disminució física**.
- S'elaboren els documents *Comunicat de la Comissió de Profunds sobre la situació del sector i Disminució psíquica profunda. Anàlisi de la situació a la ciutat de Barcelona*.

1991

- Atès que els EIPI estan desenvolupant activitats que van més enllà de l'atenció directa als infants, defineixen i estructuren la seva activitat en cinc eixos: a) prevenció i detecció, b) diagnòstic, c) tractament, d) suport a l'ecolarització, i e) treballs d'estudi, docència, divulgació i col·laboració amb altres serveis i entitats.

- L'IMD recull la demanda creixent d'habitatge i de serveis residencials amb un total de 300 sol·licituds (165 d'habitatge adaptat, 35 de residència per a persones amb discapacitat física i 100 per a residències o llars residència per a persones amb discapacitat intel·lectual), que es trameten a l'administració corresponent perquè s'estudiïn solucions.
- S'editen els fullets *Què són les disminucions?* i *Mecànica de l'ús de la cadira de rodes*, en col·laboració amb la Creu Roja.
- S'editen i difonen el fullet i el vídeo *Utilització de la cadira de rodes* en col·laboració amb la Creu Roja.

1992

- S'inaugura la Residència Pública Valldaura (impulsada, dissenyada i gestionada per l'IMD), per a 22 persones amb discapacitat intel·lectual i amb trastorns en l'estructura de la personalitat. Es defineix com a habilitadora-rehabilitadora i inclou les disciplines: legal, mèdica, pedagògica, laboral/ocupacional, lúdica/esportiva, social i educativa.
- Per motius competencials, se cedeix la titularitat de les residències públiques Amílcar i Valldaura a l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS), però l'IMD les continua gestionant.
- S'elabora el document *Proposta de criteris i metodologia a fi d'estimar les necessitats d'equipaments per a persones amb disminució a la ciutat de Barcelona*.
- Es fan sessions informatives sobre la tutela i la curatela de persones amb disminució en tots els districtes amb la col·laboració de la Fundació Catalana Tutelar ASPANIAS.

1993

- Els serveis de salut pública, en col·laboració amb les maternitats de la ciutat, desenvolupen el Registre de Defectes Congènits de la ciutat de Barcelona. Aquest registre es manté operatiu i ha donat lloc a diversos estudis, a més d'estar vinculat al Registre Europeu.

- L'IMD crea el **Servei d'Atenció al Públic (SAP)** per proporcionar atenció i informació personalitzada sobre recursos i serveis per a les persones amb discapacitat. Atén persones amb discapacitat i les seves famílies, professionals, entitats i institucions. Les seves funcions són: informar (incorpora informació del banc europeu de dades sobre ajudes tècniques –HANDYNET– i el Servei Cartogràfic d'Accessibilitat –SCA–), recollir reclamacions i suggeriments, i tramitar les sol·licituds de targeta d'aparcament i de la targeta del servei públic de transport especial.
- S'elabora el projecte Apartament adaptat per al foment de l'autonomia personal a la llar, per dur-lo a terme a la planta baixa de la Residència Amílcar.
- Es posa en marxa el projecte *Estudi pedagògic per al foment de l'autonomia personal a la Llar Residència Valldaura*, amb la col·laboració de les fundacions La Caixa i Bosch i Gimpera i la Universitat de Barcelona.
- Es formalitza el dret a la **targeta rosa per a les persones amb discapacitat menors de 65 anys** i amb pocs recursos econòmics, que s'implanta el 1994.
- Als districtes es duen a terme projectes de dinamització de grups com *Ja anem sols* (Eixample), *Tertúlies* (les Corts), *Lloc de trobada* (Sarrià) i *Parlem de peticions* (Gràcia).

1994

- Es fan els estudis *Situació actual i perspectives de futur dels centres ocupacionals i centres especials de treball per a persones amb disminució psíquica de la ciutat de Barcelona* (amb la col·laboració de l'Associació de Tallers de Barcelona i el Reial Patronat de Prevenció i Atenció a Persones amb Minusvalidesa) i *Necessitats d'equipaments per a pesones amb disminució a la ciutat de Barcelona*.
- L'IMD participa en el programa de la Comissió Europea HELIOS II d'acció comunitària per al foment de la igualtat d'oportunitats i d'integració de les persones amb disminució i, en concret, en el grup d'habitatge i accessibilitat.

- Se signa un conveni de col·laboració amb l'ONCE i la Fundació ONCE, de suport al finançament de projectes d'accessibilitat, habitatge, ocupació, publicacions, material esportiu, serveis socials, etc.
- Se signa un conveni amb el Centre Estatal per a l'Autonomia Personal i les Ajudes Tècniques (CEAPAT) per al foment de projectes de recerca, desenvolupament i avaluació d'ajudes tècniques.

1995

- S'edita la guia *Recursos per a persones amb disminució. Tràmits per sol·licitar recursos i relació de serveis* (amb el suport de la Diputació de Barcelona). En anys posteriors, s'edita en disquet informàtic i s'incorpora a la web de l'Ajuntament. Periòdicament s'actualitza i s'hi introdueixen nous recursos.
- S'obren dos **pisos tutelats a la Casa Bloc per a persones amb discapacitat intel·lectual** que provenen de la Residència Valldaura.
- S'edita el vídeo *La residència Valldaura*.
- Es redefineix la Residència Amílcar com una residència sociosanitària, habilitadora/rehabilitadora per a persones amb discapacitats físiques greus, i s'estructuren els programes d'actuació en dos eixos: a) allotjament i suport a les activitats de la vida quotidiana, i b) programes individuals estructurats en cinc disciplines: salut, educativa, pedagògica/formativa, laboral/ocupacional, esportiva/lúdica/cultural i social.

1996

- Es publiquen els documents *Valldaura, un nou model per respectar i acceptar la diferència* i *L'Equip d'Assessorament Laboral: XI anys d'integració laboral*.

1997

- S'elabora l'informe *Les persones amb greus trastorns en la seva estructura de la personalitat associats, o no, a una discapacitat o a diverses a la ciutat de Barcelona*, que ha suposat l'estudi de 503 persones i que es lliura al Consorci Sanitari de Barcelona. S'inicia un marc de col·laboració amb el Consorci Sanitari de Barcelona per a la cobertura de serveis de llarga estada de caràcter sanitari, per a persones amb trastorns greus de la personalitat associats a una o diverses discapacitats i que es troben en situació social d'abandonament, orfanat o desprotecció greu. El Consorci aprova el Programa d'especial interès d'atenció i seguiment a la població amb trastorns greus de l'estructura de la personalitat i d'alt risc social.

1998

- Es reorganitza el Servei de Suport i d'Assessorament per a l'Atenció de les Persones amb Discapacitat (SAD), que passa d'estar ubicat als districtes a estar centralitzat a l'IMD. Els serveis que s'ofereixen són: a) suport a l'atenció social primària municipal, b) consultoria i seguiment de serveis municipals, i c) foment de l'associacionisme i la participació ciutadana. L'any 2002 es torna a sectoritzar el SAD als districtes municipals i els tres serveis es converteixen en un servei únic, de manera que el suport tècnic de l'IMD s'acosta més als districtes, sense deixar de donar servei també a les àrees municipals.
- S'elabora i es difon als serveis i professionals municipals el document *Criteris d'actuació municipal per a l'atenció i la consideració de les persones amb disminució a la ciutat de Barcelona*.

1999

- S'inicia el servei residencial experimental Pisos de la Vila Olímpica-Paralímpica per a persones amb discapacitats físiques, que ofereix dotze places, en sis apartaments domotitzats i amb suport per a les activitats de la vida diària.
- Se celebra el 15è aniversari de la creació dels EIPI i s'organitzen les jornades Passat, present i futur de l'atenció a la infància i l'adolescència.

2000

- En compliment del Decret 176/2000, de regulació del Sistema Català de Serveis Socials, s'elaboren els protocols d'actuació i indicadors de qualitat de la Residència Amílcar, i es participa en l'avaluació externa de la qualitat de les residències de disminuïts físics de l'ICASS.
- Es promou la creació de l'Associació de Familiars i Tutors de la Residència Valldaura.
- S'elabora el document ***La comunicació amb les persones amb discapacitat als serveis municipals d'atenció al públic. Informació i recomanacions tècniques per a l'atenció presencial*** i se n'inicia la difusió als professionals municipals que atenen el públic.

2001

- S'elabora l'estudi *L'atenció de les persones amb disminució dels serveis socials d'atenció primària municipal a la ciutat de Barcelona*.
- L'IMD participa en l'europrojecte ECHANGE II-Prince: l'euro una moneda per a Europa, que instrueix formadors per a l'aprenentatge de la utilització de la nova moneda euro per part de grups vulnerables.
- S'organitza un acte públic de reconeixement dels voluntaris i voluntàries de la Creu Roja que han donat suport al bany a les persones amb discapacitat a les platges adaptades de Barcelona. Aquest acte es repeteix els anys 2002, 2003, 2004 i 2005.

2002

- Es creen grups de treball per impulsar i fer el seguiment de projectes concrets: Pla d'equipaments de serveis socials, Vida independent, 2003 Any europeu de les persones amb discapacitat i l'Estudi de la situació econòmica del greuge comparatiu de les persones amb discapacitat.

- Es redacta el **Pla d'equipaments de serveis socials per a persones amb disminució a la ciutat de Barcelona 2002-2011** i es concreta el pla d'equipaments dels districtes de Sants-Montjuïc, Horta-Guinardó i Sant Martí.

2003

- En el marc de desenvolupament del Pla d'equipaments de serveis socials per a persones amb discapacitat, s'inicia una via per a la creació de serveis amb la signatura d'un conveni de col·laboració entre el Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament (districte de les Corts i IMD) i la Coordinadora d'Entitats Pro Persones amb Disminució del districte de les Corts. El conveni es concreta en la creació i posada en marxa d'un centre ocupacional i l'Ajuntament cedeix l'ús del local municipal del carrer Entença, 285 a la Coordinadora d'Entitats de les Corts.
- S'edita el vídeo *Viu la diferència* sobre la vida de les persones amb discapacitat al districte d'Horta-Guinardó.

2004

- S'elabora l'estudi *L'atenció domiciliària per a persones amb disminució a la ciutat de Barcelona*.

2005

- S'estableix un conveni de col·laboració entre el Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona en matèria d'equipaments de serveis socials, per a la posada en marxa de nous equipaments d'atenció especialitzada a la ciutat durant el període 2005-2007. Amb relació als equipaments per a persones amb discapacitat, es preveuen tres acords:

- Equipaments de titularitat pública: sis residències amb un total de 285 places.

- Col·laboració amb entitats d'iniciativa social per a la construcció d'equipaments concertats: dos centres de dia i tretze centres residencials.

- Col·laboració amb entitats d'iniciativa social per a la promoció de 368 places de llars residència.

L'Ajuntament, en la majoria dels equipaments, cedeix solars o locals, s'estableix un protocol específic per a les entitats col·laboradores i se signa un conveni de col·laboració a tres bandes entre les entitats, l'Ajuntament i la Generalitat.

- Es constitueix el grup de treball Violència de gènere i discapacitat, amb l'objectiu de preparar la taula rodona amb el mateix títol a les jornades Circuit Barcelona vers les dones, programades per al 2005.

- Per tal d'oferir un ventall de serveis d'atenció domiciliària i d'assistència personal adequats a les necessitats de les persones amb discapacitat intel·lectual, se signen convenis amb la Federació Catalana Pro Persones amb Retard Mental (APPS) per al projecte de suport a les famílies de persones amb retard mental i amb la Fundació Catalana Síndrome de Down per a la promoció de l'autonomia de les persones adultes amb discapacitat intel·lectual i, en concret, per al projecte Me'n vaig a casa.

- S'amplia la concessió del **Servei de Teleassistència a persones amb discapacitat menors de 65 anys** i el 2006 s'edita un fullet i les persones amb discapacitat que reben aquest servei passen de 34 el 2005 a 252 el 2006.

- Els EIPI participen en l'elaboració del document *Recomendaciones y técnicas para el desarrollo de la atención temprana*, que edita el Reial Patronat sobre Discapacitat.

2006

- S'inicia el Projecte per a l'autonomia personal i la vida independent: nova opció perquè les persones amb discapacitat física puguin viure tan autònomament com sigui possible a la seva llar i s'autogestionin l'ajuda personal que necessiten a través de la nova figura de l'assistent personal. Es tracta d'evitar l'ingrés en una residència, però també d'aconseguir que la família no hagi d'assumir tota l'atenció. Un total de 14 persones amb discapacitat han format part d'aquest projecte.

- Vuit persones usuàries del servei Residència Vila Olímpica/Paralímpica passen a formar part del projecte Per a l'autonomia personal i la vida independent.
- 441 persones amb discapacitat menors de 65 anys reben el servei d'atenció domiciliària municipal.
- S'edita el còmic **Som capaços** (districte d'Horta-Guinardó) i es difon a centres educatius i biblioteques, com a material informatiu i de sensibilització sobre les capacitats de les persones amb discapacitat. Posteriorment, el reediten el districte de Nou Barris i l'IMD.

2007

- El projecte Jardí urbà permet que les persones usuàries del Centre Ocupacional les Corts tinguin cura d'un jardí.
- S'estableix un conveni de col·laboració amb l'Associació Oficina de Vida Independent per al desenvolupament del projecte pilot per a l'autonomia personal i la vida independent.
- Quatre persones usuàries de la Llar Residència Valldaura, després de dur a terme projectes de promoció de l'autonomia personal, es traslladen a viure als pisos de la Casa Bloc.
- Es crea la Comissió de participació de la Llei de la promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència (LAPAD) i de la Llei de serveis socials.

2008

- S'inicia l'estudi *Recomanacions per a la millora de l'atenció social a les persones amb trastorn mental a la ciutat de Barcelona*, que té per objecte identificar les necessitats de serveis socials que tenen les persones amb trastorn mental sever. Es presenta l'any 2009.

- Es fa el traspàs de la Residència Amílcar al Consorci de Serveis Socials de Barcelona.
- S'inicia la col·laboració amb el Centre de Vida Independent per a l'estudi de la necessitat de productes de suport i domotització d'habitatges.
- Es fa una sessió formativa als treballadors i treballadores socials que elaboren els programes individuals d'atenció (PIA) sobre la Llei de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.
- Com altres anys, a Ciutat Vella es tramiten ajudes per al menjador escolar d'infants que assisteixen a escoles d'educació especial d'altres districtes.
- L'IMD col·labora, en aspectes referents a la discapacitat, en un projecte de millora de l'atenció a la població nouvinguda.
- Amb motiu del **25è aniversari dels EIPI**, s'organitza una **jornada científica sobre l'evolució de l'atenció precoç i el seu futur**.
- Es fa l'exposició "Pla d'equipaments de serveis socials per a persones amb discapacitat" a Sant Martí.

2009

- L'IMD col·labora amb el Departament d'Acció Social i Ciutadania de la Generalitat de Catalunya en la planificació i concreció d'un nou Pla d'equipaments.
- Es fa la **cessió de parcel·les d'horts urbans a deu entitats de persones amb discapacitat**.
- S'elaboren conclusions i propostes del Projecte per a l'autonomia personal i la vida independent a fi d'aconseguir-ne la consolidació i ampliació.

Cultura

La participació de les persones amb discapacitat en els esdeveniments culturals és cada cop més habitual perquè s'entén que la cultura és un bé i un dret per a tothom. Els darrers anys s'han endegat diverses mesures d'accessibilitat física i comunicativa, però també queden reptes, tant per facilitar que les persones amb discapacitat hi puguin accedir i gaudir-ne com a espectadors, com perquè hi puguin participar activament com a actors.

Tot i que les infraestructures (biblioteques, teatres, museus, sales d'actes, espais efímers on es fan actuacions puntuals com ara concerts, festes populars, etc.) cada cop estan més adaptades arquitectònicament, l'accessibilitat comunicativa i les mesures de suport a les persones amb discapacitat sensorial no està tan desenvolupada. En aquest sentit, cal remarcar que els darrers anys s'han fet algunes actuacions que es recullen en aquest o en altres apartats d'aquesta publicació, com ara el d'accessibilitat física i comunicativa.

Cal assenyalar que la celebració del Fòrum de les Cultures Barcelona 2004 va representar un punt d'inflexió per fer possibles avenços en aquest camp, atès que va ser un exemple de com les persones amb discapacitat –amb les mesures adequades d'accessibilitat i de suport– poden gaudir dels esdeveniments culturals com la resta de la ciutadania.

1991

- Es recull informació i es publica la *Guia d'accessibilitat. Cinemes, museus i teatres*, amb la col·laboració de la Federació ECOM.

1992

- A les rutes Visita la Barcelona del 93, destinades a donar a conèixer les millores urbanístiques amb motiu dels Jocs Olímpics, s'inclouen mesures perquè hi puguin participar les persones amb discapacitat.

1997

- S'estableixen canals de relació i col·laboració entre l'Institut Municipal de Cultura (ICUB) i l'IMD per a l'establiment de pautes a l'hora d'organitzar actes i festes ciutadans i populars i garantir-hi l'accessibilitat, i s'inicien les reserves d'espais per a persones amb discapacitat al festival Grec, a les festes de la Mercè i a la cavalcada de Reis.

1998

- Es doten de cadires de rodes sis museus municipals: Tèxtil, de Geologia, de la Ceràmica, Zoologia, Marès i d'Història de la Ciutat, amb la col·laboració de l'ONCE.
- Es revisa l'accessibilitat de 36 espais on es fan espectacles del Grec. Es reserven espais en actes significatius de les festes de la Mercè i en la cavalcada de Reis es fa una reserva d'espais i s'ofereix interpretació en llenguatge de signes.

1999

- El Plenari municipal aprova la mesura de govern Criteris d'accessibilitat en l'organització d'actes públics municipals. Foment de la participació de les persones amb disminució, de la qual s'edita un fullet, amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona. Es promou l'aplicació d'aquesta mesura de govern en diferents activitats municipals (itineraris Barcelona et sorprendrà, fires d'entitats, festival Grec, festes de la Mercè, cavalcada de Reis, etc.).
- **Es dota la Biblioteca Bonnemaison de material tiflotècnic** per facilitar la lectura a les persones amb discapacitat visual.

2000

- Es promou que les persones amb discapacitat puguin gaudir del servei de préstec domiciliari de llibres de biblioteques.
- Es comença a incloure **informació sobre l'accessibilitat dels espais** en les campanyes informatives dels actes del Grec.
- Es consolida la **reserva d'espais per a persones amb discapacitat en les activitats més rellevants**.

2001

- El Museu Jardí Botànic es dota d'una cadira de rodes tipus escúter, en col·laboració amb l'ONCE.

2002

- Es creen grups de treball per impulsar i fer el seguiment de projectes concrets: 2003, Any Europeu de les Persones amb Discapacitat i Fòrum de les Cultures 2004.
- El **Jardí Botànic** presenta el projecte **L'olor, el tacte i el gust del clima mediterrani**, que facilita el recorregut i la ubicació de les persones amb discapacitat visual i disposa d'un plànol en relleu i una audioguia.
- Al **Museu de Zoologia** s'habiliten diferents espais perquè **les persones amb discapacitat visual puguin tocar algunes espècies** i a l'entrada es col·loca un plànol en relleu.
- S'estén l'aplicació de la mesura Criteris d'accessibilitat en l'organització d'actes públics al pregó de Santa Eulàlia, als actes del Centre de Serveis a les Associacions Torre Jussana, al Carnestoltes i a la celebració del 10è aniversari dels Jocs Olímpics i Paralímpics.

2003

- Es promou el servei de préstec i lectura a domicili a través de les biblioteques, en el marc del programa La biblioteca a casa.
- S'incorpora la **traducció al llenguatge de signes** (prèvia sol·licitud) al programa L'aventura de llegir i s'adquireixen **llibres amb lletra gran i de lectura fàcil**.
- S'adquireix material d'accessibilitat (lupes de sobretaula i de mà) per a 21 biblioteques municipals de la xarxa.

- S'inauguren les obres d'**adaptació del Teatre Grec** (ascensor, reserva d'espais a l'auditori, lavabo adaptat i reserves d'aparcament).
- A la inauguració del festival Grec, es lliura el text de l'obra de teatre a les persones amb discapacitat auditiva.
- Per primera vegada es fa la **transcripció escrita en pantalla del pregó de les festes de la Mercè**, al Saló de Cent.
- Es fa la interpretació al llenguatge de signes dels pregons de diverses festes majors de barri (Sant Antoni, Esquerra de l'Eixample, Sants-Montjuïc, les Corts, Horta-Guinardó i Nou Barris), així com en altres activitats culturals infantils (Ciutat Vella, Sants-Montjuïc, Sarrià-Sant Gervasi, Horta-Guinardó i Sant Martí) i en els parlaments dels Reis d'Orient en arribar a la ciutat.
- Es posa en funcionament una audioguia per a persones amb discapacitat visual al Museu de Zoologia.

2004

- Es promouen mesures d'accessibilitat i d'atenció personalitzada en els actes del Fòrum de les Cultures Barcelona 2004. El Fòrum va suposar un impuls per a l'aplicació de mesures d'accessibilitat tant física com comunicativa, però cal ressaltar sobretot l'accessibilitat comunicativa aconseguida en els diàlegs, les exposicions i les representacions teatrals. Tot plegat va permetre que en gaudissin moltes persones amb discapacitat.
- Amb motiu del Fòrum, s'inicia l'**adaptació comunicativa d'obres de teatre** per a persones amb discapacitat auditiva o visual en diferents teatres públics i privats de la ciutat, amb audiodescripció, transcripció escrita en pantalla, emissores d'FM, anells magnètics i també, en algun cas, llenguatge de signes. En aquest sentit, el 2004 s'adapten nou obres de teatre amb un total de 16 sessions.
- L'IMD col·labora en la formació de voluntaris del servei de préstec a domicili i del programa L'aventura de llegir (Ciutat Vella, les Corts, Sarrià-Sant Gervasi i Sant Andreu).

2005

- L'IMD col·labora amb el Consorci de Turisme per millorar la informació sobre l'accessibilitat en diferents espais d'interès turístic i sobre els mitjans tècnics necessaris per facilitar la comunicació directa amb les persones que visiten la ciutat.
- A les Festes de la Mercè es porten a terme diverses actuacions: interpretació en llenguatge de signes de contes per a infants al Museu de Zoologia, recorregut accessible de la Gimcana de TMB, instal·lació de lavabos portàtils adaptats en 17 punts de la ciutat i aplicació de mesures d'accessibilitat a l'exposició i les activitats de "La ciutat de les persones" per afavorir la participació de les persones amb discapacitat. A més, en la difusió dels esdeveniments s'inclou informació sobre l'accessibilitat, que també es pot consultar a través d'un número de telèfon específic i amb format accessible per a les persones amb discapacitat auditiva (SMS). També s'envia el programa en format digital a les entitats de persones amb discapacitat visual.
- Per Carnestoltes s'apliquen mesures d'accessibilitat i es dona suport a un grup de joves amb discapacitat intel·lectual perquè participin en la rua.
- Es promouen mesures d'accessibilitat física i comunicativa a les festes majors i a les principals festes populars dels districtes.
- El Sant Andreu Teatre instal·la un anell magnètic.
- El Festival Grec programa dues **sessions de teatre amb audiodescripció** i una **amb subtitulació**.

2006

- S'inclouen llibres de lectura fàcil a l'estand de Biblioteques de l'exposició "La ciutat de les persones" amb motiu de les Festes de la Mercè.

- S'incorporen **mesures d'accessibilitat comunicativa a les biblioteques**: anells magnètics a les sales d'actes, material adaptat a les aules multimèdia i millora de l'accessibilitat als productes escrits de promoció de les biblioteques.
- El Teatre Lliure, en la línia del Teatre Grec, ofereix sessions de teatre accessible a la comunicació, amb transcripció i audiodescripció.
- Se signa un conveni de col·laboració amb la Fundació ONCE per a la cessió de material d'accessibilitat utilitzat durant el Fòrum de les Cultures Barcelona 2004.

2007

- En col·laboració amb Turisme de Barcelona, s'estudia l'accessibilitat de 23 espais turístics de la ciutat i es difon a la web www.aspace.cat/aspacet/turisme, que es tradueix a l'anglès i al francès.
- S'elabora un "conte a cegues" a les biblioteques del districte de les Corts. La Biblioteca Clarà, del districte de Sarrià-Sant Gervasi, s'afegeix al programa de formació del voluntariat de les biblioteques.
- En col·laboració amb la taula d'entitats del districte de l'Eixample, es dissenya i s'elabora el material per a l'exposició fotogràfica "Segones versions", que es fa el 2008.
- El Museu d'Història de la Ciutat ofereix, prèvia sol·licitud, **visites guiades adaptades per a persones amb discapacitat auditiva i visual**, així com préstec d'emissores d'FM.

2008

- Es van consolidant les sessions accessibles d'obres de teatre, aquest any amb sis sessions als teatres Grec i Lliure (audiodescripció i transcripció en pantalla, i programes de mà editats en sistema de lectoescriptura braille i en lletra de mida i contrast adequats).

- La Biblioteca Clarà edita el llibre *Qui dona a qui?*, dins del programa de suport al voluntariat de les biblioteques.
- S'inaugura l'**exposició itinerant "Mira'ns, no som invisibles"**, sobre el moviment associatiu de persones amb discapacitat de Sants-Montjuïc.
- S'organitza la presentació del llibre *Sords profunds, però hi sentim i parlem!*, de Marta Capdevila, editat pel districte de l'Eixample.
- S'organitzen cinefòrums sobre la temàtica de les discapacitats als districtes de Sants-Montjuïc i Horta-Guinardó, espectacles infantils a Horta-Guinardó (*Junts podem*) i contacontes a Sant Martí (*Les tres bessones*).
- S'incorporen mesures d'accessibilitat física i comunicativa a les festes de la Mercè, la mostra "La ciutat de les persones", la cavalcada de Reis, la rua de Carnestoltes, Òpera a la platja, el Saló de la Infància, l'Estiuàs de Sant Martí i actes i festes dels barris i els districtes.

2009

- S'avança en l'accessibilitat a les biblioteques amb la instal·lació d'anells magnètics a les sales d'actes de les noves biblioteques, espais adaptats a les aules multimèdia (programes Jaws, Zoomtex, Xtra 9.0 magnifier/Screen reader) i l'ampliació de l'oferta de llibres en format sonor. Es dota especialment la Biblioteca Francesc Candel i també s'adapten les pàgines web de les diferents biblioteques.

Educació

L'Ajuntament de Barcelona va iniciar el seu compromís amb l'educació dels infants amb discapacitat fa més de dos-cents anys, de manera que la seva trajectòria en aquest àmbit té una llarga tradició. A partir de la dècada dels setanta, i seguint les tendències pedagògiques, va iniciar experiències d'integració d'infants amb discapacitat a les escoles bressol i a l'inici dels vuitanta, nens i nenes sords assistien a l'escola ordinària obligatòria, alhora que es donava suport a la integració escolar d'infants amb altres discapacitats a partir d'un equip especialitzat. Al mateix temps, es continuaven gestionant algunes escoles especials (Vil·la Joana, Castell de Sant Foix i Centre Fonoaudiològic), també caracteritzades per les seves experiències innovadores.

El Decret 117/1984, sobre l'ordenació de l'educació especial per a la integració en el sistema educatiu ordinari, i normatives aprovades posteriorment s'apliquen a les escoles municipals en l'educació dels nens i nenes amb discapacitat. Així, durant la dècada dels vuitanta, l'Ajuntament, principalment a través de l'Institut Municipal d'Educació (IMEB) i amb la col·laboració de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMD), porta a terme diversos projectes per impulsar la integració escolar. Atès que aquest objectiu es va consolidant progressivament, deixa de fer la funció d'impuls per passar a atendre els nens i nenes amb discapacitat en el marc normatiu establert.

Cal assenyalar que l'Ajuntament de Barcelona s'ha singularitzat per la decisió d'assumir la titularitat d'escoles públiques. Tot i que no és una funció obligatòria per als ajuntaments, l'Ajuntament de Barcelona ha volgut portar a terme aquesta iniciativa i sempre s'ha fet càrrec de l'escolarització dels nens i nenes amb discapacitat.

Actualment, tant el Consorci d'Educació, a través del qual es gestionen els centres educatius públics de Barcelona, com l'IMEB, que gestiona les escoles bressol, tenen cura de la inclusió en l'escola ordinària. El Consorci d'Educació també gestiona quatre centres d'educació especial de titularitat municipal (Vil·la Joana, la Ginesta, Escola Viver Castell de Sant Foix i Pont del Dragó).

1980

- L'Ajuntament de Barcelona crea la Coordinadora d'Educació Especial, que té l'objectiu de "millorar l'atenció educativa dels nens amb disminució de Barcelona: integració dels dèbils mentals i deficients auditius en l'escola ordinària, i matriculació en les escoles

municipals especials dels nens amb disminucions més greus". Al mateix temps, crea l'equip multiprofessional d'assessorament psicològic.

1980-81

- Es creen coordinadores d'entitats d'educació especial als districtes.

1981

- Es reorganitza el Centre Municipal Fonoaudiològic, que amplia la seva oferta educativa i inicia l'experiència d'integrar els infants sords en escoles ordinàries, i es crea un equip d'integració de nens i nenes sords a l'escola ordinària. Alhora, l'Escola Bressol especial Mont Tàber comença un procés d'integració i passa a ser una escola bressol ordinària amb infants integrats als diferents grups. També s'inicien les primeres experiències d'integració de nens i nenes amb discapacitats a les escoles bressol municipals. Aquestes experiències han estat capdavanteres i estableixen pautes i models d'integració.

1983

- Es fa i s'edita l'estudi *Situación del niño con disminución física en la escuela*.

1984

- El Centre Municipal Fonoaudiològic es transforma en una escola ordinària oberta al barri amb el nom d'Escola Municipal Tres Pins i integra un o dos infants sords a cada aula.
- S'elabora i publica l'auca *Història de la marginació, història cap a la integració*.
- Es fa i publica l'*Estudi sobre la integració a l'escola bressol*, en col·laboració amb l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) de la Universitat Politècnica de Catalunya.

- S'estudia l'accessibilitat d'una selecció d'escoles públiques (amb una mitjana de 2-3 escoles per districte) amb l'objectiu que es puguin adaptar progressivament.

1985-86

- S'elabora *El nen amb disminució: anàlisi d'experiències d'integració a l'escola bressol*, un treball realitzat en col·laboració amb diversos professionals i que publica l'ICE.

1986

- L'IMD crea el Centre de Formació Professional Ocupacional Pont del Dragó per a joves amb discapacitat física greu i especialitzat en disseny gràfic, audiovisuals i informàtica. És un centre pioner tant pels seus objectius com per les funcions que desenvolupa i és premiat per la Unió Europea. L'any 1995 es traspasa a l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB).

- Es constitueix la Comissió Ciutadana Prointegració Escolar amb l'objectiu d'impulsar la integració escolar a l'escola ordinària. El 1988 és assumida per la Federació ECOM.

1988

- S'engega el projecte De l'escola bressol a l'escola ordinària, per tal d'acompanyar el pas dels infants amb discapacitat des de les escoles bressol a altres nivells educatius.
- Es posa en marxa el projecte **La diversitat a l'escola**, per donar a conèixer recursos, tècniques i experiències d'integració escolar a professionals, pares i mestres.
- S'organitza el taller teoricopràctic Com respondre a la diversitat dins de l'aula ordinària.

- Es crea una coordinadora d'escoles al districte de Sarrià-Sant Gervasi per buscar alternatives a la manca de recursos públics psicopedagògics.
- El caràcter innovador del Centre Pont del Dragó significa un avenç en l'aplicació i l'ús de les noves tecnologies com a ajudes tècniques per a la millora de la comunicació i el control de l'entorn per a les persones amb discapacitat física greu, alhora que promou que aquestes persones iniciïn activitats normalitzades en altres centres de formació i ocupacionals.

1989

- Fruit de la col·laboració entre l'Àrea d'Educació de l'Ajuntament i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, el Centre Municipal Fonoaudiològic esdevé Centre de Recursos Educatius per a Deficients Auditius de Catalunya (CREDAC) Pere Barnils.
- L'IMD aconsegueix un premi HELIOS, atorgat per la Unió Europea, per al Centre Pont del Dragó, amb motiu del qual es realitza el vídeo *Centre d'FP Pont del Dragó*. Aquest centre potencia la funció de recerca, assessorament i difusió a través de diverses activitats.

1990

- Es promou un curs de català per a persones amb discapacitat auditiva.

1991

- Es publica el llibre *Pont de Dragó. Centre de formació professional ocupacional per a joves amb grans disminucions físiques*.

1992

- El Centre Pont del Dragó, a més de les funcions formatives, també desenvolupa l'Àrea de Recursos, Investigació i Docència, que té un paper d'impulsor i difusor d'ajudes tècniques, i d'adaptacions de programes informàtics i aparells o estris, i inicia la col·laboració amb el CEAPAT-IMSERSO per al projecte de la xarxa europea HANDYNET.

Així mateix, desenvolupa, en conveni amb el CEAPAT, els projectes Estudi i implantació d'una estació de teletreball per a joves amb discapacitat físiques greus i Comunicació assistida per ordinador, en col·laboració de la Universitat Politècnica de Catalunya.

1998

- El CREDAC inicia el Projecte d'agrupament i sectorització de l'atenció d'alumnes sords a Barcelona ciutat.

2001

- L'IMEB crea l'equip d'atenció als infants amb discapacitat i amb necessitats educatives especials de les escoles bressol municipals.

2002

- Es posa en marxa el projecte European Learning Disability Access (ELDA), que preveu la creació d'una comunitat virtual d'aprenentatge electrònic especialitzada en formació adaptada per a persones amb discapacitat i que és promogut per l'IMEB amb la participació de l'IMD.

2003

- S'aprova la mesura de govern El compromís municipal per a l'educació de l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- S'inicien les sessions Espai de trobada, d'informació i assessorament a pares i mares d'alumnat amb necessitats educatives especials integrat en escoles ordinàries.

2004

- Es fa una campanya de coneixement de les discapacitats al districte d'Horta-Guinardó (xerrades i projecció d'un vídeo fet al districte) a alumnes d'instituts. En els anys següents aquesta iniciativa s'amplia a altres centres.
- En el marc de Camí escolar/Camí amic es proposen millores d'accessibilitat a Horta-Guinardó i a Sant Andreu. A Horta-Guinardó, l'any 2005 es promou la col·laboració d'escoles d'educació especial en aquest projecte.
- Es rep l'Orquesta SINAMUNE, del Sistema Nacional de Música de Nens Especials de Quito (Equador), i es fa un concert al Conservatori Municipal de Música.

2005

- Al districte de Sarrià-Sant Gervasi, en coordinació amb el Centre de Recursos Pedagògics i el Centre de Salut Mental, es fa un taller de sensibilització de les persones amb malaltia mental a alumnes de secundària.

2006

- En alguns districtes es fomenta la participació de pares i mares de nens amb discapacitat i de les AMPA de les escoles d'educació especial en activitats del Consell Escolar, es fan activitats de sensibilització sobre les discapacitats a les escoles ordinàries i als IES, i es promou l'acostament entre les escoles especials i les ordinàries (les Corts, Sarrià-Sant Gervasi i Horta-Guinardó).

2007

- L'IMD s'incorpora al Projecte educatiu de ciutat de Barcelona.

- Als districtes s'organitzen diverses **activitats de sensibilització sobre els infants amb discapacitat i d'acostament de les escoles especials i les ordinàries** (Festa dels sentits, taules rodones, projecció de vídeos, titelles *Companys de barri*, etc.).

2008

- Es manté l'impuls a la participació de les escoles d'educació especial en activitats d'altres serveis de lleure, escolars, culturals i de sensibilització.

2009

- L'IMD s'incorpora a la Comissió Barcelona Ciutat Educadora, que forma part de la xarxa internacional de ciutats educadores.

Esport

Els darrers anys cal destacar la celebració de la competició olímpica de 1992 i, en especial, el que els Jocs Paralímpics d'aquell any van representar. Per primer cop els Paralímpics es van celebrar a la mateixa ciutat seu dels Jocs Olímpics, utilitzant les mateixes instal·lacions i en la mateixa Vila Olímpica (sense barreres arquitectòniques, amb transport adaptat), i alhora es va aconseguir un gran èxit de públic en totes les proves esportives. Aquests dos factors van comportar l'augment del grau de sensibilització social que hi havia a la ciutat i, al seu entorn, van facilitar sens dubte que en les darreres dècades l'accés a l'activitat física i esportiva de les persones amb discapacitat hagi estat un objectiu més assequible.

Barcelona, però, és una ciutat que té una llarga tradició esportiva i que disposa d'una forta xarxa associativa nascuda de la voluntat dels seus ciutadans d'autoorganitzar-se i constituir clubs i empreses esportives amb capacitat per promoure l'esport, competir a un alt nivell i gestionar instal·lacions esportives amb gran eficiència.

En aquest context d'iniciativa social i competència esportiva, la ciutat també ha tingut en consideració l'activitat física de les persones amb discapacitat. Diferents actuacions han permès afavorir-ne la integració en determinades ofertes, donar cobertura a projectes d'adaptació de diferents modalitats esportives, aconseguir l'adaptació de les instal·lacions esportives municipals i, darrerament, treballar per consolidar el model inclusiu de les persones amb discapacitat en la globalitat de les ofertes d'activitat física del servei esportiu públic de la ciutat.

1983

- S'engega, a tots els districtes, la campanya de promoció esportiva Esport per a tots.

1984

- Se celebren les primeres jornades El disminuït en l'esport.

1985

- Es fa un estudi sobre l'accessibilitat de les instal·lacions esportives.
- S'inicia la promoció de **cursos de natació** per a persones amb discapacitat.

1986

- Es dona suport a les federacions esportives i entitats de persones amb discapacitat per tal que duguin a terme activitats esportives, principalment de foment de la pràctica esportiva i de suport a la integració, per mitjà de conveni o subvenció. Aquest suport es continua proporcionant actualment.
- S'organitza la marxa Roda Barna sense fums, una marxa amb qualsevol vehicle amb rodes, no contaminant i no competitiu.
- Es dona impuls a la **integració esportiva a través de les escoles d'iniciació esportiva (EIE)** de cada districte.

1987

- Augmenta el nombre de persones amb discapacitat que practiquen activitats esportives als casals esportius d'estiu, en cursos de natació, en grups específics i a les EIE.

1988

- Es fa una campanya divulgativa sobre la integració a les escoles d'iniciació esportiva dins del programa municipal Fes esport com tothom, s'implanta el projecte Esports i disminuïts i s'inicia l'activitat dels animadors esportius d'integració en tots els districtes (que es manté fins al 1991).
- La Festa del joc i de l'esport i la Cursa d'orientació són accessibles i hi participen uns seixanta nens i nenes amb discapacitat.

- S'inicia la pràctica del **tennis en cadira de rodes** en col·laboració amb l'empresa Polimèdic.

1989

- Es dona impuls a la promoció d'esports adaptats: tennis en cadira de rodes, vela adaptada, esquí adaptat, hípica, piragüisme, etc.
- Es fa un estudi sobre la **supressió de barreres arquitectòniques en 25 instal·lacions esportives municipals** i s'inicien actuacions d'adaptació d'algunes instal·lacions.
- Es fa el seguiment de les activitats de preparació per als Jocs Paralímpics 92, així com de totes les obres (Vila Olímpica i instal·lacions esportives) amb motiu dels Jocs Olímpics de 1992.

1990

- Se signa un acord de col·laboració entre l'Àrea d'Esports, l'IMD i la Unió Barcelonesa d'Activitats Esportives (UBAE), que estableix que la UBAE portarà a terme el programa d'informació i suport per a la integració en les activitats d'iniciació esportiva que es fan a tots els districtes.
- Es potencien les modalitats d'esport adaptat i s'adquireixen piragües adaptades. Es promou la pràctica esportiva de **tir amb arc** i **esquí alpí** per a persones amb mobilitat reduïda i d'**esquí de fons** per a persones amb discapacitat intel·lectual. També es continuen els cursos de **natació** específics i de suport a activitats esportives de nens i nenes amb hemofília.
- Es manté el suport i la col·laboració amb les federacions i entitats que fan esport especial.

1991

- S'amplien les modalitats d'esport adaptat a submarinisme, tennis de taula, esgrima, ciclisme i bàsquet, que es practiquen amb la col·laboració d'entitats de persones amb discapacitat i de les federacions esportives corresponents. Aquest any el nombre

d'esports adaptats ha arribat a tretze. Paral·lelament, es va adquirint material esportiu i s'aconsegueixen ajudes tècniques específiques.

1992

- Se celebren els IX Jocs Paralímpics que, tal com s'indica en la introducció, van suposar un gran avenç pel que fa a la conceptualització, l'accessibilitat i la màxima similitud possible amb els Jocs Olímpics. Cal destacar-ne l'èxit de públic i el grau elevat de sensibilització social que hi havia a la ciutat i al seu entorn.
- Amb motiu de la celebració dels **Special Olympics 92** es dóna suport a diverses actuacions logístiques: recorregut de la torxa, transport adaptat i ús de les instal·lacions on es fan activitats esportives. Així mateix, es dóna suport al programa Hospiesport, per a la reinserció social mitjançant la pràctica esportiva de persones en procés de rehabilitació de traumes de l'aparell locomotor.

1993

- Es continua la promoció de l'esport adaptat, que s'amplia amb noves modalitats (boccia, atletisme) i amb la pràctica esportiva a les EIE dels districtes. També continuen les subvencions a entitats que promouen l'esport per a persones amb discapacitat.
- Se celebra el **primer campionat internacional de bàsquet en cadira de rodes BCN Basket**.

1997

- En el marc de l'adaptació progressiva de les platges que s'inicia a Barcelona, i amb la dotació d'ajudes tècniques (cadira amfíbia, grua elevador...), materials (cabina vestidor, dutxes amb cadires...) i voluntariat per donar suport al bany a les persones amb discapacitat, es promou la pràctica de la natació i l'activitat física al mar.

1998

- Es van definir circuits accessibles en el projecte Senders de rutes turístiques per ser recorregudes a peu.

1999

- S'inicia el programa Esport per a tothom i es proposen millores en les instal·lacions esportives (accessibilitat, material adaptat, adaptació i ampliació d'activitats i de la pràctica esportiva).

2000

- S'elabora, en col·laboració amb l'Escola Universitària Blanquerna de Fisioteràpia i el Servei de Rehabilitació de l'Hospital Vall d'Hebron, la *Guia bàsica d'atenció a persones amb discapacitat*, que es distribueix als professionals de les instal·lacions esportives municipals.

2001

- Es publica la *Guia d'esports d'activitats i serveis per a persones amb discapacitat a les instal·lacions esportives municipals* i se'n fa la difusió.
- Hi ha 20 **piscines** municipals que disposen d'un **elevador hidràulic per entrar i sortir de l'aigua**.

2002

- Es porta a terme una campanya de captació de voluntaris i voluntàries per donar suport a les persones amb discapacitat en la pràctica esportiva a les instal·lacions municipals.

2003-2004

- Es fa una enquesta d'hàbits esportius de les persones amb disminució de la ciutat de Barcelona, amb la col·laboració de l'Escola de Fisioteràpia de la Universitat Ramon Llull, i es presenta al desembre de 2004.

2003

- S'ofereix una sessió informativa i formativa sobre la integració en les activitats de les instal·lacions esportives.

2005

- S'elabora l'informe *L'atenció a les persones amb discapacitat a les instal·lacions esportives municipals*, que inclou propostes de millora per optimitzar aquesta atenció. Es crea un servei d'orientació i d'assessorament especialitzat per a les persones responsables de les instal·lacions esportives.

2006

- Es fa una exhibició de tennis adaptat a l'estand d'esports de l'exposició "La ciutat de les persones" amb motiu de les festes de la Mercè.
- S'organitzen dues jornades d'esports adaptats dins de la campanya A l'escola fem esport, al districte d'Horta-Guinardó.

2007

- Es fa un campus olímpic especial a Ciutat Vella.
- Es col·labora en moltes activitats d'esport adaptat que organitzen entitats i serveis privats de persones amb discapacitat i les federacions de diferents disciplines esportives (rocòdrom accessible, bàsquet, petanca, hoquei, futbol sala...); s'adapten curses i activitats esportives perquè hi puguin participar persones amb discapacitat.

2008

- Es posa en marxa el programa Per un esport sense barreres, l'objectiu del qual és la inclusió de les persones amb discapacitat en l'oferta ordinària i la promoció d'esport adaptat; inclou totes les instal·lacions municipals, personal i persones expertes en esport adaptat i inclusió, així com una comissió assessora.
- Es manté la participació dels infants de sis a vuit anys de les **escoles d'educació especial en el programa Aprèn a nedar**.
- Es promouen esdeveniments de foment i pràctica de l'esport tant especial com d'inclusió i es dona suport a entitats en l'adaptació de curses, el Cros popular de Sants, l'Special Hockey (les Corts), A l'escola fem esport (Horta-Guinardó), la Cursa infantil, la Cursa adaptada popular, el Club de bàsquet amb cadira de rodes i l'Esport en marxa (Nou Barris) i la Cursa La Maquinista (Sant Andreu).
- S'impulsa la posada en marxa del nou equipament Espai de Mar a la platja de la Barceloneta, que oferirà activitats esportives relacionades amb la mar i tindrà especial cura de la participació de persones amb discapacitat.

Estudis i recerca

Tot i que en cada apartat d'aquesta publicació s'han inclòs els estudis i les publicacions relacionats amb el tema, s'ha considerat adequat dedicar un apartat específic als estudis, la recerca i les publicacions de l'IMD, atesa la rellevància que l'Institut ha donat sempre a aquesta funció i perquè ha estat i continua sent un dels seus eixos de treball principals.

L'estudi i la recerca són imprescindibles per poder argumentar i sostenir una pràctica rigorosa, per conèixer les necessitats i la manera de cercar respostes, per justificar les futures actuacions, per endegar noves iniciatives i per modificar, reorientar i millorar les línies de treball i les actuacions en marxa.

Hi ha alguns estudis i publicacions que s'han fet en col·laboració o amb el suport d'altres entitats, a les quals l'IMD agraeix la col·laboració.

L'explicació breu d'alguns estudis es troba als apartats corresponents segons la temàtica (accessibilitat, cultura, treball i formació ocupacional, etc.).

1983

- Es fa l'estudi *Situación del niño con disminución física en la escuela*.

1984

- Es fa l'*Estudi sobre la integració a l'escola bressol* (en col·laboració amb l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) de la Universitat Politècnica de Catalunya).

1985

- S'elabora *El nen amb disminució: anàlisi d'experiències d'integració a l'escola bressol*, un treball fet en col·laboració amb diversos professionals i que publica l'ICE.

1987

- S'inicien projectes amb la col·laboració del Fons Social Europeu, principalment de foment de l'ocupació; totes les accions sorgides d'aquesta col·laboració tenen un component d'estudi, recerca i experimentació. Alhora, representa la introducció i promoció de les noves tecnologies (ofimàtica) en les accions de formació professional ocupacional (1987-89), la incorporació de les persones amb malaltia mental, etc.
- Es fa l'*Estudi de factibilitats sobre la mobilitat de les persones amb disminució física, psíquica i sensorial a la ciutat de Barcelona*.
- Es fa l'estudi *Disminuïts físics i habitatge*.

1988

- Es col·labora en el grup de treball format pel Centre Municipal Fonoaudiològic, la Federació d'Associacions de Sords de Catalunya (FASC), l'ONCE i l'IMD per estudiar la situació de les persones sordes i cegues, i es coordinen les Jornades de Treball sobre Sordceguesa.

1989

- S'edita el llibre *Disminució i societat: una aproximació a l'anàlisi sociològica de les persones amb disminució a Barcelona ciutat*.

1989-1992

- L'IMD participa en l'Europrojecte GEMINI, de promoció d'iniciatives de creació i de disseny, producció i comercialització d'ajudes tècniques i, alhora, creació de llocs de treball per a les persones amb discapacitat.

1990

- S'edita el document *Disminució psíquica profunda. Anàlisi de la situació a la ciutat de Barcelona*.

1991-1994

- L'IMD participa en l'Europrojecte Iniciativa HORIZON de la Comissió Europea, amb l'objectiu de millorar les condicions d'accés al mercat de treball de les persones amb discapacitat. Els projectes tenen els principis de transnacionalitat, innovació i efecte multiplicador.

1992

- S'edita el document *Proposta de criteris i metodologia amb l'objectiu d'estimar les necessitats d'equipaments per a persones amb disminució a la ciutat de Barcelona*.

1993

- Es fa l'estudi *Actitud de l'empresa privada davant la integració laboral de les persones amb disminució*, en col·laboració amb la Universitat de Barcelona.
- S'elabora l'*Estudi pedagògic per al foment de l'autonomia personal a la Llar Residència Valldaura*, amb la col·laboració de les fundacions La Caixa i Bosch i Gimpera i la Universitat de Barcelona.

1994

- S'elabora l'estudi *Situació actual i perspectives de futur dels centres ocupacionals i centres especials de treball per a persones amb disminució psíquica de la ciutat de Barcelona*, amb la col·laboració de l'Associació de Tallers de Barcelona i el Reial Patronat de Prevenció i Atenció a Persones amb Minusvalidesa.

- S'elabora el document *Necessitats d'equipaments per a persones amb disminució a la ciutat de Barcelona*.
- L'IMD participa en l'Europrojecte COMBAT (1994-96) destinat a la creació d'un màrqueting corporatiu per superar les barreres dels teletreballadors i les teletreballadores amb discapacitat.

1995

- Es presenta el cas clínic *El cos i el vincle afectiu en la pràctica motriu*.
- Es fa un estudi sobre la integració dels infants amb deficiències en l'àmbit escolar.
- L'IMD participa en l'**Europrojecte ESPOIR-HERMES**: desenvolupament de noves tecnologies de la informació aplicades a l'àmbit de la formació i la inserció laboral.

1996

- S'elabora el document *Valldaura, un nou model per respectar i acceptar la diferència*.

1997

- Es redacta l'informe *Les persones amb greus trastorns de la seva estructura de personalitat associats, o no, a una discapacitat o a diverses a la ciutat de Barcelona (1996-97)*.
- S'elabora el document *Suggeriments de millora de l'accessibilitat per a les persones amb disminució sensorial (auditiva i visual)*.

1998

- En el marc del projecte nacional I+D PITER, es col·labora en el desenvolupament d'un prototip de cadira de rodes d'exterior, per a qualsevol tipus de terreny i que pot superar petits obstacles. L'entitat promotora del projecte és l'Associació Esclat i hi col·laboren la Universitat Politècnica de Catalunya i l'empresa Infranor (1998-2000).

- L'IMD participa en l'Europrojecte NEXUS (1998-99) d'iniciatives de formació ocupacional: itineraris d'integració laboral per a persones amb malalties mentals. Es crea una estructura flexible de suport a la formació i a la inserció laboral (Aula Oberta).

1998-2000

- Es du a terme, amb el suport de la Direcció V de la Comissió Europea i en col·laboració amb cinc ciutats de països de la UE, l'europrojecte La ciutat i les persones amb disminució, que conté sis projectes: la difusió de la Declaració de Barcelona (Barcelona), la creació d'un observatori urbà europeu (Barcelona), la creació d'un banc de projectes municipals de bones pràctiques (Bolonya/Itàlia), l'estudi de l'impacte dels projectes URBAN (Birmingham/Regne Unit), un seminari sobre ocupació (Leeds/Regne Unit) i un seminari sobre participació (Lisboa/Portugal). L'europrojecte es coordina des de Barcelona.

1999

- S'inicia la creació de l'Observatori Europeu Ciutats i Pobles per a Tothom com a instrument per conèixer la situació de les ciutats, informar-ne, promoure l'intercanvi d'experiències en l'àmbit local i potenciar la participació entre l'administració local i les entitats en la temàtica de les persones amb discapacitat.

- En anys següents, l'Observatori s'ha consolidat i s'han fet les actuacions següents:

- 1999: inici, amb una prova pilot en 15 ciutats i pobles.

- 2002: desenvolupament d'una web interactiva amb indicadors de les ciutats i bancs de bones pràctiques, i inclusió d'aquest observatori en l'Observatori Social Barcelona.

- 2003: aprovació del reglament de funcionament i designació de Barcelona com a secretària. Posada en funcionament de la web (www.bcn.cat/europeforall). S'introdueixen les primeres cinc bones pràctiques.
- 2004: campanya de promoció de l'Observatori.
- 2006: organització de la Jornada de Bones Pràctiques i assemblea general; edició de la *Guia de bones pràctiques*, que recull 65 projectes.
- 2008: Assemblea General a Dublín, amb la publicació d'un recull de bones pràctiques sobre accessibilitat comunicativa i el tríptic de l'Observatori. Al final del 2008 hi ha 65 ciutats adherides, 18 entitats col·laboradores i 92 bones pràctiques recollides.

2001

- Es fa l'estudi *L'atenció de les persones amb disminució dels serveis socials d'atenció primària municipal a la ciutat de Barcelona*.
- L'IMD col·labora en el projecte Indicadors d'exclusió social de dones amb discapacitat (2001-2002), que és promogut per l'IMSERSO, l'Associació de Dones No Estàndards i el Departament de Psicologia de la Salut i Social de la Universitat Autònoma de Barcelona.

2002

- Es redacta el Pla d'equipaments de serveis socials per a persones amb disminució de Barcelona 2002-11.

2002-2005

- L'IMD participa en l'europrojecte European Learning and Disability Access (ELDA) i en el de Passarel·les vers l'ocupació.

2004

- Es fa una enquesta sobre els hàbits esportius de les persones amb disminució de la ciutat de Barcelona, en col·laboració amb l'Escola de Fisioteràpia de la Universitat Ramon Llull.
- S'elabora l'estudi *L'atenció domiciliària per a persones amb disminució a la ciutat de Barcelona*.
- Es crea el **Consell Assessor i de Recerca de l'IMD**.

2005-2006

- Es fa l'estudi *El greuge comparatiu econòmic de les persones amb discapacitat de la ciutat de Barcelona*.

2005-2007

- L'IMD participa en el treball d'investigació sobre l'escala d'avaluació per a la detecció precoç de problemes o trastorns de la relació pares-fills a les consultes pediàtriques neonatològiques de seguiment dels infants prematurs amb risc biològic, en col·laboració amb la Facultat de Psicologia de la Universitat Ramon Llull i el Servei de Neonatologia de l'Hospital Maternoinfantil Vall d'Hebron.

2008-2009

- Es fa l'estudi *Recomanacions per a la millora de l'atenció social a les persones amb trastorn mental a la ciutat de Barcelona*.
- Es fa l'estudi ***Servei de transport especial. Funcionament, tendències i previsions***.

Habitatge

En aquest apartat s'inclouen les actuacions relacionades amb l'habitatge particular, és a dir, l'habitatge on pot viure una persona amb discapacitat, sigui sola o amb el seu nucli de convivència natural (família i/o amics). En aquest sentit, es podrà constatar que durant molts anys les actuacions han estat relacionades amb l'accessibilitat arquitectònica i, per tant, adreçades a les persones amb discapacitat física motriu. Va ser a partir de l'any 2003 quan es van començar a aplicar mesures que afectaven tots els tipus de discapacitat.

Els darrers anys s'ha constatat la necessitat de fer un plantejament més global de l'abordatge de les qüestions relatives a l'habitatge. Aquest canvi d'enfocament està motivat, d'una banda, pels greus problemes que ha d'afrontar la ciutadania en general per obtenir un habitatge i, de l'altra, pels canvis de perspectives de les persones amb discapacitat, que cada cop necessiten i reivindiquen més viure tan autònomament com sigui possible i tenir una llar pròpia, de manera que no hagin d'ingressar en una residència i puguin endegar processos de vida independent. Aquesta nova conjuntura fa que s'hagi ampliat i diversificat el ventall d'actuacions en termes d'habitatge i s'hi hagin inclòs les persones amb qualsevol tipus de discapacitat, com és el cas de les persones amb discapacitat intel·lectual o malaltia mental.

En aquesta línia, s'ha fet un pas endavant important amb l'aprovació del Programa d'actuació municipal (PAM) 2008-2011, que inclou l'objectiu de "Prioritzar les actuacions dirigides a promoure habitatges assequibles i accessibles, adaptats i amb la incorporació de la domòtica i altres ajudes tècniques". Actualment, aquest és un dels objectius prioritaris del Programa per a les persones amb discapacitat de l'Ajuntament i, per la seva banda, el Pla d'habitatge de Barcelona 2008-2016 (aprovat el 2009) ha inclòs diferents actuacions en aquest sentit, així com un apartat específic. Ara es planteja el repte d'anar desenvolupant aquest nou Pla d'habitatge.

1979

- Comença a funcionar la Comissió d'Habitatge de Disminuïts Físics, l'activitat de la qual es desenvolupa des de l'inici del Patronat de Disminuïts Físics fins al 1999. El 2007 es torna a crear una comissió d'habitatge que incorpora tots els tipus de discapacitat.

1983

- S'adjudiquen els 17 primers habitatges adaptats amb la col·laboració del Patronat Municipal d'Habitatge en la promoció Renfe-Meridiana. En anys posteriors i fins ara, continua la construcció i adjudicació d'habitatges adaptats en totes les promocions en què intervé l'Ajuntament (Rio de Janeiro, Sasser, Maquinista, la Capa, Bon Pastor, Llevant Sud, Baró de Viver, etc.), així com en les darreres promocions de Concili de Trento i Joan Torres-Pessoa.

1986

- Es redacta el projecte d'habitatge per a persones amb discapacitat física Apartaments amb serveis comuns.

1986-87

- Es fa i publica l'estudi *Disminuïts físics i habitatge*.

1988

- S'edita i es difon el tríptic de sensibilització sobre la supressió de barreres arquitectòniques *La supressió de barreres a l'habitatge*.

1989

- L'IMD aconsegueix tres premis HELIOS atorgats per la Unió Europea pels treballs portats a terme en col·laboració amb altres departaments municipals. Un d'aquests treballs, referent a l'adaptació d'habitatges, es presenta en el vídeo *La supressió de BA a l'habitatge: un telèfon per dissenyar sense marginacions*.

1992

- En el marc del projecte GEMINI, es porta a terme una prova pilot d'apartament adaptat, amb mobiliari de cuina i bany també adaptat, a la planta baixa de la residència Amílcar.

1994-96

- L'IMD participa en el programa de la Comissió Europea HELIOS II d'acció comunitària per al foment de la igualtat d'oportunitats i d'integració de les persones amb disminució i, en concret, en el grup d'Habitatge i Accessibilitat.

1998

- Es reserva el 7% d'apartaments adaptats en les promocions d'apartaments dotacionals de lloguer per a joves, els quals s'han anat adjudicant a mesura que s'han construït.

1999

- S'obre el nou servei residencial experimental Pisos de la Vila Olímpica-Paralímpica per a persones amb discapacitats físiques greus, amb la col·laboració de l'ONCE.

2002

- L'Institut del Paisatge Urbà i la Qualitat de Vida inicia el Programa d'accessibilitat, amb ajuts econòmics i assessorament per eliminar barreres arquitectòniques en edificis privats destinats majoritàriament a habitatges: vestíbuls, escales i interiors d'habitatges.

2003-2004

- Es construeixen com a novetat 23 apartaments, de dues habitacions, per a gent gran que té un fill o filla amb discapacitat a càrrec seu.

- En quedar vacants apartaments adaptats per a joves, es fa una nova convocatòria oferint la possibilitat que hi accedeixin joves amb discapacitat sense mobilitat reduïda, però atès que són apartaments adaptats sempre es dóna prioritat a aquells que tenen mobilitat reduïda.

2004

- S'aprova l'augment de la bonificació de l'impost sobre béns immobles (IBI) per a les famílies nombroses quan algun membre té una discapacitat.

2007

- Es crea la Comissió de Participació, Habitatge i Domòtica, amb tres subcomissions: Habitatge i Domòtica, Habitatge Accessible i Assequible, i Accés a l'Habitatge per a persones amb discapacitat intel·lectual i persones amb trastorn mental.
- Se signa un conveni entre l'Ajuntament (Patronat Municipal de l'Habitatge i els districtes de Sant Andreu i de Sant Martí), la Generalitat i les associacions de veïns i veïnes, per a la millora de l'accés (col·locació d'ascensors) als habitatges dels barris de Baró de Viver i Besòs-Maresme (el procés s'inicia l'any 2009).

2008

- S'elabora el Programa d'habitatge per a persones amb discapacitat, el qual preveu propostes per donar resposta a la demanda d'habitatge de les persones amb discapacitat de la ciutat de Barcelona. El Programa té com a objectiu que es considerin les necessitats d'aquest sector de població en l'elaboració del Pla d'habitatge de Barcelona 2008-2016.
- S'aconsegueix que els apartaments dotacionals de lloguer per a joves que s'adjudiquin a persones amb discapacitat puguin gaudir de pròrroques successives de dos anys sense limitació, sempre que s'acrediti en cada període el compliment dels requisits econòmics i el manteniment de la condició de discapacitat.

2009

- S'aprova el Pla d'habitatge de Barcelona 2008-2016, el qual inclou, per primera vegada, un programa específic transversal d'accés a l'habitatge per a persones amb discapacitat i planteja recursos i mesures adreçats a satisfer les necessitats d'habitatge. Aquest programa promou una política d'accés a l'habitatge dirigida al conjunt de persones amb discapacitat, més enllà del percentatge dels contingents especials de reserva que estableix la legislació per a persones amb mobilitat reduïda.

Mesures més destacades del Pla d'habitatge de Barcelona 2008-2016

- Accés a l'habitatge: dotació d'una reserva d'habitatge protegit que s'aplicarà a les diferents tipologies d'habitatge. Així mateix, a partir de necessitats específiques com ara les del col·lectiu de persones amb discapacitat intel·lectual i trastorn mental, es preveuen reserves també específiques amb accés a través d'entitats del sector (en forma de convenis) i es formula una proposta d'habitatges tipus per a aquestes persones.

Amb relació als requisits d'accés a l'habitatge dotacional, cal destacar algunes **mesures destinades a compensar el greuge econòmic comparatiu de les persones amb discapacitat**, com ara l'increment de la renda màxima d'accés o la possibilitat de pròrrogues successives de dos anys sense limitació acreditant que les seves condicions econòmiques no han variat.

Es preveu l'**elaboració d'un manual amb els elements que garanteixin l'accessibilitat integral i universal dels habitatges** per a persones amb qualsevol tipus de discapacitat i l'establiment de determinades instal·lacions predomòtiques.

- **Rehabilitació del parc d'habitatges mitjançant un programa d'ajuts específic** per a la instal·lació d'ascensors, un programa destinat a l'eliminació de barreres arquitectòniques per a la millora d'accessos a l'edifici i als espais comuns, i un programa per a l'adaptació de la mobilitat interior de l'habitatge que permeti fer-ne ús.

- A través del Consorci de l'Habitatge de Barcelona, es promourà que la normativa general d'accés a l'habitatge amb protecció prevegi la compensació del greuge comparatiu econòmic en els requisits d'accés a l'habitatge, tant en el nivell d'ingressos màxims com en els mínims.

Informació i divulgació

La informació i la divulgació de les actuacions municipals ha estat sempre un objectiu bàsic de treball atesa la importància que té en el foment de la sensibilització ciutadana amb relació a la situació de les persones amb discapacitat. A més, l'Administració pública té tant la responsabilitat d'informar la ciutadania com de deixar constància del que està fent i d'aportar la seva experiència mitjançant publicacions, materials audiovisuals, exposicions i espais de trobada i debat.

Actualment, aquesta tasca es porta a terme amb l'objectiu d'avançar també en el camí de l'accessibilitat comunicativa, perquè no només s'han d'eliminar barreres físiques per millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat, sinó que també s'han d'eliminar les barreres en la comunicació. En aquest sentit, les noves tecnologies hi estan ajudant molt.

1977

- L'Ajuntament de Barcelona inicia l'edició de publicacions adreçades a les persones amb discapacitat amb la publicació *Guia urbana de Barcelona per a disminuïts físics*, elaborada per la Federació ECOM, que ofereix informació sobre l'accessibilitat d'alguns cinemes, museus, restaurants, teatres i pàrquings.

1983

- S'edita el Calendari de desenvolupament del nen de 0 a 18 mesos.
- Es publica la **revista Voraviu**, que s'edita fins al 1997, amb un total de 21 números publicats.
- Es publica el llibre *Situación del niño con disminución física en la escuela*.
- S'editen **tres vídeos Un món que comença a canviar**, d'infants amb tres tipus de discapacitat (física, intel·lectual i sensorial).

1984

- L'IMD edita la seva primera memòria d'activitat, que des de llavors s'elabora cada any en format paper i en els últims anys també en edició electrònica (CD i internet).
- S'edita la *Compilació de recursos per a l'atenció al disminuït psíquic*.

1986

- Se celebra la setmana cultural 1976-1986, 10 anys de reivindicacions a l'entorn de les disminucions: passat, present i futur. Es programa una exposició monogràfica amb 64 plafons, un concurs fotogràfic amb sis premis, quatre taules rodones, una obra de mim i un cicle de cinema amb onze pel·lícules.
- S'edita i difon la revista monogràfica *I jo, per on passo al barri de Sants?*

1987

- S'organitza la Setmana Cultural-Mobility International a Barcelona, amb la col·laboració de Mobility International i les Federacions APPS i ECOM.

1989

- Se celebren les jornades La disminució a debat (exposició i xerrades) al districte de Nou Barris.

1990

- S'edita el primer *Full informatiu de l'IMD*, del qual fins ara se n'han editat 59 números sense interrupció. El 2005 se'n renova el disseny, es presenta amb el nom *Donant pas* i s'edita també en CD d'àudio. A partir del 1995 s'edita en sistema de lectoescriptura

braille i es tramet per correu electrònic a les entitats associatives de persones amb discapacitat visual, a les biblioteques públiques i a les persones usuàries amb discapacitat visual que ho demanen.

- L'Ajuntament presenta un estand al Saló Minusval 90 de Lleida amb informació de les actuacions municipals per a les persones amb discapacitat. Torna a ser present en aquest saló els anys 1992 i 1994.
- S'editen els tríptics: *Institut Municipal de Disminuïts, Tots a tot arreu. Tots hem de participar* i *Centre d'FP Pont del Dragó*.
- Es fa l'exposició "**Premis Helios 1988-1991: el reconeixement internacional a l'IMD**", una mostra itinerant que visita tots els districtes de la ciutat.

1991

- S'edita la *Guia d'accessibilitat. Cinemes, museus i teatres* amb la col·laboració de la Federació ECOM.
- Es publica el llibre *Pont del Dragó. Centre de formació professional ocupacional per a joves amb grans disminucions físiques*.
- Es publica el llibre *L'equip d'assessorament laboral (EAL) per a la integració de persones amb disminució*.
- S'editen els fullets *Què són les disminucions?* i *Mecànica d'ús de la cadira de rodes*, en col·laboració amb la Creu Roja.

1992

- S'edita un plànol de Barcelona amb informació sobre accessibilitat.

1994

- S'edita un vídeo sobre l'EAL.

1995

- S'edita el llibre *I jo, per on passo?*, un projecte de promoció i sensibilització dels serveis de suport i d'assessorament per a l'atenció a les persones amb discapacitat (SAD) als districtes, amb la col·laboració de la Fundació ONCE.
- Es publica la *Guia de recursos per a persones amb disminució. Tràmits per sol·licitar recursos i relació de serveis*. Primer s'edita en paper, després en disquet informàtic i actualment està penjada al web municipal i s'actualitza periòdicament.
- S'organitza el **congrés europeu La ciutat i les persones amb disminució**, amb tres conferències plenàries (Jocs Paralímpics Atlanta 96, Política comunitària d'integració i lluita contra l'exclusió social i Vers una cultura urbana: la ciutat de tothom) i sis taules rodones entorn dels temes següents: tres sobre una ciutat accessible (via pública, edificis i transport), la participació, viure a la ciutat, i la informació al ciutadà. Cal destacar com a intervenció innovadora la presentació d'una ponència i una comunicació per part de dues persones amb discapacitat intel·lectual. En el marc del congrés també es fa:
  - L'exposició "La transformació de Barcelona: la millora en l'accessibilitat de l'espai urbà", que posteriorment s'exposa als districtes de Barcelona, a la Fira Minusval de Lleida i al Col·legi d'Arquitectes de Catalunya.
  - L'edició del plànol d'accessibilitat de Barcelona.
  - Una exposició de material adaptat de telefonia.
  - Un punt d'informació multimèdia amb informació del congrés, d'accessibilitat i turística, adaptat per a tot tipus de discapacitat.

Alhora, es fa la **Declaració de Barcelona "La ciutat i les persones amb disminució"** i s'inicia el procés de recollida d'adhesions per part de les ciutats europees.

1996

- Es promou la Declaració de Barcelona “La ciutat i les persones amb disminució”, que es tradueix a set idiomes i es presenta en diferents fòrums europeus i de Catalunya. El 2009 hi ha adherides 358 ciutats europees i dues d’Israel; aquesta informació es pot consultar a www.bcn.cat/ciutat-disminucio.

- S’edita el llibre *Les empreses davant la integració laboral de persones amb disminució*.

- Es realitza el vídeo sobre els cursos de recerca activa d’ocupació (CRAO) duts a terme per l’EAL.

1997

- S’edita el llibre autobiogràfic *Retazos de mi memoria*, d’Eugeni Pérez Sánchez, que va destacar en la lluita per la integració de les persones amb discapacitat a la ciutat de Barcelona i va ser promotor de l’IMD.

1998

- S’elabora un vídeo sobre la jornada de votacions per renovar els representants i les representants de les persones amb discapacitat en el Consell Rector de l’IMD.

1999

- S’edita el llibre *Projectes europeus per a la integració social de persones amb disminució* (amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona).

- S’editen els fullets informatius *Criteris d’accessibilitat en l’organització d’actes públics* i *Serveis municipals amb dispositiu telefònic adaptat per a les persones amb disminució auditiva o dificultats de comunicació*.

- Es promou que en els materials informatius de l'Ajuntament (*Guia de la ciutat*, servei 010, audiotext, etc.) es vagi incorporant informació sobre l'accessibilitat dels establiments.

2000

- S'edita la *Guia d'entitats d'atenció a les persones amb disminució* de Sant Andreu.

2001

- Es publica la *Guia d'esports, activitats i serveis per a persones amb discapacitat a les instal·lacions esportives municipals*.

2003

- Se celebra l'Any europeu de les persones amb discapacitat. Amb un objectiu de transversalitat i de participació, es creen una comissió municipal amb participació de deu regidors i regidores i un/a representant de les persones amb discapacitat i una comissió de treball amb representació de deu departaments i serveis. S'organitza l'exposició "Barcelona, ciutat per a totes les persones", on es divulga el model de treball transversal mostrant les actuacions que es fan per a les persones amb discapacitat en 15 departaments i serveis municipals.
- S'edita la ***Guia d'entitats que treballen per a persones amb discapacitat i malalties cròniques del districte de Gràcia***, que s'actualitza i reedita el 2007.

2004

- Es publica ***Barcelona: actuacions municipals per a les persones amb discapacitat***, que s'actualitza i reedita el 2007.
- S'edita la *Guia per a la contractació de persones amb discapacitat*.

- S'edita la ***Guia d'entitats de l'Eixample per a persones amb disminució***.
- Es publica ***Bon disseny i per a tothom***, en col·laboració amb el FAD i el COCARMÍ.
- S'edita el vídeo ***Model de transport de Barcelona***, que exposa el model de transport públic accessible format pel transport regular i l'especial.

2005

- L'Ajuntament promou i signa l'adhesió a la Carta dels Drets dels Ciutadans en la Societat de la Informació i del Coneixement. Entre d'altres punts, fa referència a garantir l'accessibilitat a tots els continguts electrònics de la funció pública i al dret de tota la ciutadania a accedir a continguts independentment de les seves discapacitats.

2006

- S'activa el portal municipal Barcelona accessible (www.bcn.es/accessible) per informar de notícies relacionades amb: l'IMD, educació, equipaments i serveis, lleure i esport, publicacions, serveis socials, transport, treball i formació i via pública.
- La carpa de l'IMD a la mostra "**La ciutat de les persones**" durant les Festes de la Mercè informa i sensibilitza sobre les persones amb discapacitat. A partir d'aquest any, l'IMD inclou anualment un racó de contes que tracten temes de discapacitat i jocs de sensibilització.
- S'edita la *Guia de bones pràctiques de l'Observatori Europeu Ciutat i Pobles per a Tothom*.
- S'edita el còmic *Som capaços! Aprenem a conèixer les discapacitats*.
- S'edita el *Manual de bastides. Mobilitat i accessibilitat*. El 2007 se n'amplia el contingut i es reedita. El Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, el d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona i l'Associació Catalana d'Empreses de Bastides hi col·laboren.

- Es produeix el vídeo *Les platges adaptades de Barcelona*.

2007

- S'organitza un acte públic de presentació de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.
- Es publica l'estudi *El greuge comparatiu econòmic de les persones amb discapacitat de la ciutat de Barcelona* i es fa una jornada tècnica.
- S'edita la *Guia d'entitats i serveis per a persones amb discapacitat de les Corts*.
- S'edita la *Guia d'autobusos en sistema de lectoescriptura braille*.
- S'editen un fullet informatiu del Servei d'Atenció al Públic de l'IMD i un de l'Equip d'Assessorament Laboral (EAL) i el dossier de presentació de l'EAL davant de les empreses.

2008

- Es publica *Accessibilitat comunicativa. Recull de bones pràctiques*.
- S'edita el fullet divulgatiu de l'Observatori Europeu Ciutats i Pobles per a Tothom.
- S'organitzen **activitats i actes als districtes entorn del Dia internacional de les persones amb discapacitat**.

Lleure

La participació activa dels infants, joves i persones adultes amb discapacitat en activitats lúdiques i d'esbarjo es valora molt positivament perquè aquestes constitueixen espais de socialització i de convivència i, en general, contribueixen a millorar la qualitat de vida d'aquest col·lectiu.

Al final dels anys setanta i començament dels vuitanta hi havia poques oportunitats de lleure per a les persones amb discapacitat i les activitats estaven organitzades entorn de les entitats de persones amb discapacitat o associacions de voluntariat que prestaven serveis especialitzats.

L'any 1982, l'Ajuntament va apostar per la integració dels infants i joves amb discapacitat i amb el pas dels anys aquelles experiències s'han consolidat i formen part de manera normalitzada i normativitzada (activitats d'estiu) de l'oferta municipal.

Paral·lelament, s'ha anat desenvolupant l'oferta d'activitats especials, adreçada a infants i a persones joves i adultes que, a causa de la gravetat de la discapacitat que els afecta, es considera més adequat que participin en activitats específiques. L'oferta, en aquest cas, prové de les entitats o serveis que atenen persones amb discapacitat i, en molts casos, amb el suport econòmic de les diferents administracions. Aquestes activitats s'han anat normalitzant i es fan en petits grups, utilitzant i compartint l'oferta d'activitats, espais i recursos de la població en general (espectacles, cine, teatre, turisme, discoteques, albergs, etc.).

L'Ajuntament ha anat consolidant, d'una banda, la campanya d'estiu, que té com a objectiu oferir activitats lúdiques i de qualitat per a nois i noies fins als 17 anys i que és organitzada per entitats de lleure, mitjançant un procés d'homologació i un conveni de col·laboració. En aquesta campanya la integració és un requisit i l'Ajuntament dóna ajuts econòmics en els casos en què valora que es requereix un monitor de suport addicional, ja sigui per la situació i el grau de discapacitat/dependència del nen o nena, o per les característiques o dificultat de l'activitat. D'altra banda, l'Ajuntament ofereix serveis propis i estables de lleure durant tot l'any: les ludoteques, els casals infantils i juvenils, els centres cívics, etc., i ha anat refermant el suport a la integració d'infants i joves amb discapacitat en aquests serveis i equipaments.

Així, s'ha anat configurant una oferta de ciutat, diversa i de qualitat, d'activitats i espais de lleure per a les persones amb discapacitat que té l'objectiu de satisfer una necessitat i un dret per a tots els ciutadans i ciutadanes.

1982

- S'inicien les experiències d'integració de nens i nenes amb discapacitat a les colònies d'estiu de l'Àrea de Joventut. Uns vuitanta infants amb discapacitat participen en aquestes colònies. La iniciativa es continua portant a terme i actualment està consolidada a través de la campanya d'estiu que promou l'Ajuntament amb un procés d'homologació de les entitats que organitzen les activitats. L'Ajuntament dóna suport a la integració subvencionant, si el cas o l'activitat ho requereixen, un monitor de suport addicional.
- S'edita el vídeo ***Un dia de colònies d'estiu***, i se'n fa difusió.

1984

- S'impulsa la integració en activitats de lleure estables, sobretot als esplais, amb el suport i l'assessorament d'un monitor especialitzat a cada districte municipal.
- Es promou un lleure per a tothom a través de diverses activitats com la incorporació de la temàtica de les persones amb discapacitat als programes de formació de monitors, debats amb les entitats de persones amb discapacitat i de lleure, xerrades, reserva de places en albergs de joventut (en col·laboració amb la Generalitat), etc.
- Alguns esplais especials es reconverteixen en esplais per a tots els infants.
- S'edita l'adhesiu *Juguem!*
- Es crea el **joc *Reoca sense barreres*** i es posa en pràctica a les festes de la Mercè i al Festival de la Infància.

1985

- Es promou que algunes persones amb discapacitat s'integrin en camps de treball. També s'ofereix algun camp específic per a persones amb discapacitat.

1986

- S'inicien projectes i activitats de lleure amb petits grups de joves i adults amb discapacitat intel·lectual o discapacitat física greu. Es fan activitats normalitzades i amb monitors, tant als districtes com a escala de ciutat, com ara el projecte Cap jove sense vacances, Estiu per a tots (1988) i Tots fem vacances (1990 i anys successius), entre altres. Les federacions ECOM i APPS col·laboren en aquests projectes, que són organitzats per l'Ajuntament durant uns anys i posteriorment les entitats n'assumeixen l'organització.
- Es promou el projecte Handiquè?, de sensibilització i integració de persones amb discapacitat en camps de treball del Servei Civil Internacional (SCI).

1987

- Es continua la integració en camps de treball i alhora se'n fan quatre d'específics (Residència Amílcar, Institut Guttmann, Pere Mitjans i districte de Nou Barris).
- Durant la resta de la dècada dels vuitanta es continua fent promoció de la integració a través de la formació de monitors, en col·laboració amb l'Institut Municipal d'Animació i Esplai (IMAE), xerrades de sensibilització i donant suport o promovent directament projectes concrets com, per exemple, els dels districtes: Joves, joves, joves i Estiu a Sarrià, Travessera i Amalgama a Gràcia, o Sol solet a Nou Barris. El 1989 l'IMD es fa soci de Mobility International. El Projecte Jove municipal té en consideració els joves amb discapacitat.

1998

- Es col·labora en l'organització de casals d'estiu especials per a persones amb discapacitat intel·lectual profunda i pluridiscapacitades.

1999

- Les publicacions municipals d'activitats d'estiu d'infants i joves comencen a incorporar informació sobre la integració i l'accessibilitat dels espais on tenen lloc.
- Puntualment, i en el marc de la campanya d'estiu, s'homologuen activitats especials (casals i colònies) adreçades a persones amb discapacitat.
- Es continua treballant en la integració mitjançant activitats de lleure de tot l'any, impulsant accions noves i donant suport a casals infantils i de joves, esports, colònies, ludoteques, centres cívics, etc. Així mateix, a la campanya **Tria't l'estiu**, es continua donant suport amb **un monitor a aquells infants amb discapacitat que el necessiten**.

2005

- S'instal·la la primera àrea de jocs infantils integradora i accessible al parc de la Ciutadella.
El 2007 s'instal·len nou àrees de jocs infantils accessibles en un parc o jardí de cada districte, de manera que actualment ja n'hi ha una a cada districte de la ciutat.

2006

- S'inclouen joguines adaptades a la "Mostra de Joguines" als districtes de l'Eixample i d'Horta.
- Es constitueix un grup de percussió (tabalers) de nois i noies amb discapacitat al districte de Sant Andreu.

2007

- Es promou que les escoles d'educació especial i els nens i nenes amb discapacitat gaudeixin de les ludoteques (Sants i Sarrià-Sant Gervasi).

2008-2009

- S'organitzen activitats de lleure per a joves i persones adultes amb discapacitat intel·lectual a les Corts i Sant Andreu.

2009

- A la campanya Vacances d'estiu per a infants i adolescents, s'atorguen recursos econòmics per a la contractació de monitors de suport per a 174 nens i nenes amb discapacitat per a un total de 599 torns, que representen 2.884 dies d'activitat.

Participació i associacionisme

La participació és l'eix principal de les polítiques i actuacions municipals per a les persones amb discapacitat i, en una primera etapa, va ser impulsada principalment pels dos patronats de discapacitats, que van constituir una de les experiències de participació ciutadana més rellevants d'aquest ajuntament. A partir de 1989 va continuar aquesta tasca l'IMD, i alhora s'ha anat reforçant amb la creació de consells, comissions i taules d'entitats de persones amb discapacitat als districtes.

D'altra banda, Barcelona té una llarga i forta tradició associativa, com es va fer palès en els moviments reivindicatius dels anys setanta. L'associacionisme ha anat creixent quant a nombre d'entitats i actualment hi ha unes tres-centes associacions de persones amb discapacitat que tenen la seu a la ciutat. Aquest moviment ha estat i és un valor molt rellevant de Barcelona. L'Ajuntament gaudeix de la col·laboració de moltes d'aquestes associacions i federacions en els espais de participació ciutadana.

Certament, sense les seves aportacions no tindríem el model de ciutat actual, que es caracteritza pel respecte a les persones amb discapacitat i les seves diferències, per potenciar la seva participació i, en definitiva, per promoure'n l'autonomia personal.

L'Ajuntament va apostar fa trenta anys –i avui encara ho fa– per la participació a través de diferents espais: el Consell Rector, la Comissió Executiva, les comissions específiques i els grups de treball de l'IMD, i els consells de districte i de ciutat. Per tant, els canvis produïts a la ciutat en aquests trenta anys en l'àmbit de les persones amb discapacitat són fruit de l'activitat de tots els agents implicats: les persones amb discapacitat i els seus representants, els professionals de les entitats i de les administracions i els polítics.

Aquest apartat està organitzat en tres blocs:

- a. Òrgans de govern de l'IMD.
- b. Participació d'entitats de persones amb discapacitat en espais de participació de ciutat i territorial als districtes, així com en debats i consultes participatives.
- c. Suport i col·laboració amb les entitats associatives de la ciutat.

A. ÒRGANS DE GOVERN DE L'IMD

El Consell Rector i la Comissió Executiva de l'IMD s'han singularitzat pel fet d'estar formats per un 50% de persones amb discapacitat.

1978

- A la Junta Rectora del Patronat Municipal de Disminuïts Psíquics hi ha sis representants d'entitats de pares i mares de persones amb discapacitat intel·lectual i tècnics i tècniques dedicats a aquesta temàtica. Els representants i les representants són elegits per les entitats.

1980

- A la Junta Rectora del Patronat Municipal de Disminuïts Físics hi ha set representants de l'assemblea de persones amb discapacitat física i de pares i mares d'infants amb discapacitat física menors d'edat. El sector de persones amb discapacitat sensorial també està representat en aquest patronat. Els representants són elegits per les entitats.

1989

- Amb la fusió dels dos patronats en un sol ens, l'Institut Municipal de Disminuïts (IMD), els representants de les persones amb discapacitat són elegits per sufragi directe de les persones amb discapacitat de la ciutat, en lloc de fer-ho les entitats associatives. A partir d'aquest any, cada quatre anys s'han convocat eleccions per renovar la representació de les persones amb discapacitat del Consell Rector. Fins ara, s'han fet cinc eleccions (1989, 1993, 1998, 2002 i 2007).

1997

- L'IMD incorpora la representació del sector de persones amb trastorn mental.

B. PARTICIPACIÓ D'ENTITATS DE PERSONES AMB DISCAPACITAT EN ESPAIS DE PARTICIPACIÓ

En l'àmbit de ciutat

1982

• Hi ha una gran diversitat de comissions de treball en els patronats, un total de 24, formades per tècnics i tècniques municipals i de les entitats, pares i mares i persones amb discapacitat, que tracten temes distribuïts en cinc blocs:

- Per a persones amb discapacitats físiques: barreres arquitectòniques, habitatge i residència, transport accessible i ajut a domicili.

- Per a persones amb malalties orgàniques: aspectes socials i de salut de les malalties orgàniques.

- Per a persones amb discapacitats sensorials: aspectes escolars, de serveis socials, etc., de les persones sordes i cegues.

- Per a persones amb discapacitats psíquiques: centres de dia i residències, transport escolar, escoles d'educació especial, escola de vida, i psicosis i autisme.

- Comuns a diferents tipus de discapacitats: detecció i diagnòstic precoç, integració a l'escola bressol, integració escolar, esplai i lleure, esports, treball, ordenances, revista, videoteca, biblioteca i sensibilització.

Amb el pas dels anys es van reduint i es van concretant en temàtiques de competència o incidència municipal. Les comissions de participació de l'IMD que han funcionat durant més temps han estat: educació, laboral, habitatge, urbanisme i transport (aquestes dues darreres s'han mantingut durant tots aquests trenta anys). També hi ha hagut les de lleure, cultura i esport. I, amb diferents fases d'obertura i tancament, s'han anat constituint grups de treball i comissions de comunicació.

1990

- Es crea la Comissió de treball de Comunicació a l'IMD, per tal de tractar la comunicació de les persones amb disminució sensorial. Amb una dinàmica fluctuant, el 2003 es consolida com a Comissió de Participació de Comunicació.

1995

- En l'organització del congrés europeu La ciutat i les persones amb disminució, com a intervenció innovadora, dues persones amb retard mental presenten una ponència i una comunicació.

2002

- Es creen grups de treball per impulsar i fer el seguiment de projectes concrets i amb una durada determinada: Fòrum de les Cultures 2004, Observatori Europeu Ciutats i Pobles per a Tothom, Pla d'equipaments de serveis socials, Vida independent, 2003 Any europeu de les persones amb discapacitat i *Estudi del greuge comparatiu econòmic de les persones amb discapacitat*.

2004

- Es constitueix el grup de treball Violència de gènere i discapacitat, amb l'objectiu de preparar la taula rodona amb el mateix títol a les jornades Circuit Barcelona vers les dones, que se celebren el 2005.
- S'incorporen entitats de persones amb discapacitat al Consell de Ciutat.

2005

- Se celebra una jornada de treball amb tres ponents i grups de treball entorn dels nous projectes legislatius que estan en marxa i amb la finalitat de recollir propostes: l'Estatut de Catalunya, les bases de la Llei de serveis socials i el *Llibre blanc de la dependència*.

2007

- L'IMD crea dues noves comissions de participació: la d'Habitatge i Domòtica (amb tres subcomissions: Habitatge i Domòtica, Habitatge Accessible i Assequible, i Habitatge per a Discapacitats Intel·lectuals i Malalts Mentals) i la de la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència (LAPAD) i la Llei de serveis socials. També es crea un grup de treball per tractar la normativa d'ús del servei de transport especial.
- Es crea la Subcomissió de Teatre Accessible, que elabora un document de bones pràctiques.
- Es fa una sessió participativa amb les entitats per donar-los informació i recollir propostes per al Programa d'actuació municipal (PAM) 2008-2011.
- Es crea el Consell d'Habitatge Social de Barcelona, amb la participació d'un representant de les persones amb discapacitat del Consell Rector de l'IMD.

2008

- Es posa en marxa el grup de treball de seguiment de l'estudi *Recomanacions per a la millora de l'atenció social a les persones amb trastorn mental a la ciutat de Barcelona*, i es mantenen el del conveni del Pla d'equipaments de serveis socials i el del projecte Per a l'autonomia personal i la vida independent.

2009

- Funcionen cinc comissions: Comunicació, Habitatge, Urbanisme, Transport i Llei de serveis socials i LAPAD. En són membres més de 75 entitats diferents (algunes participen en més d'una comissió) i vuit vocalies de persones amb discapacitat de les associacions de veïns.
- Entitats de persones amb discapacitat formen part de consells de ciutat com el de Ciutat, el de Benestar Social, el de Dona o el d'Habitatge.

En l'àmbit dels districtes

1985-2009

• Progressivament, es van creant grups de treball de persones amb discapacitat als districtes i en molts s'han consolidat a partir de l'aprovació de consells o comissions d'accessibilitat o de persones amb discapacitat. També es potencia la participació de les entitats en els òrgans corresponents d'altres espais dels consells de districte. Els grups específics que s'han creat o als quals s'ha donat suport han estat, entre altres:

- 1985. Primers grups de treball als districtes de Sants-Montjuïc, les Corts, Gràcia, Horta-Guinardó i Sant Andreu.
- 1987. Grup de Disminuïts de Sants-Montjuïc i Grup de Base de Nou Barris.
- 1988. Coordinadora d'Entitats Especials de Nou Barris.
- 1989. Grup de Relació d'Horta-Guinardó, Comissió de Disminuïts de Nou Barris, Celobert: espai de participació de persones amb accident vascular cerebral de Sant Andreu, i Informa't i decideix, a Sant Martí.
- 1991. Raval Roda, a Ciutat Vella.
- 1993. Grup de Pares de les Corts i de Gràcia.
- 1994. Grup de Persones amb Discapacitat de Sarrià i Sense Traves d'Horta-Guinardó.
- 1995. Grup d'ajuda mútua Sol Ixent i Espai d'Entitats de Sarrià-Sant Gervasi.
- 1996. Grup de Joves de Gràcia.

- 1998. Vocalia de Disminuïts de l'Associació de Veïns d'Horta.

- 2002. Hi ha cinc espais de participació als districtes: els consells sectorials de persones amb discapacitat de Sants-Montjuïc i d'Horta-Guinardó, les comissions d'accessibilitat de Gràcia i Sant Martí i la Taula d'Entitats de Sarrià-Sant Gervasi. El 2003 es creen la Comissió d'Accessibilitat de les Corts i la Taula d'Entitats de l'Eixample. El 2004 es crea la Comissió d'Accessibilitat de Ciutat Vella. També es creen grups de treball per tractar temes específics (Pla d'equipaments, Dia internacional de les persones amb discapacitat).

- 2004. Grup de treball del Dia internacional de les persones amb discapacitat a l'Eixample, Sants-Montjuïc i les Corts, i del Pla d'equipaments a Sants-Montjuïc i a les Corts.

- 2005. Grups de treball de la Mostra d'entitats de l'Eixample, d'accessibilitat de l'avinguda de Roma i del Pla d'equipaments de Sants-Montjuïc.

• També s'han establert col·laboracions amb les vocalies de persones amb discapacitat de les associacions de veïns i veïnes.

• **El 2009 als consells de districte municipals hi ha els espais de participació següents:**

- Ciutat Vella: Comissió d'Accessibilitat.

- Eixample: Taula d'Entitats.

- Sants-Montjuïc: Consell de Persones amb Disminució i Comissió d'Accessibilitat.

- Les Corts: Consell Sectorial.

- Sarrià-Sant Gervasi: Taula d'Entitats i serveis de persones amb disminució.

- Gràcia: Comissió d'Accessibilitat.
- Horta-Guinardó: Consell de Persones amb Discapacitat.
- Nou Barris: Taula d'Entitats i Serveis.
- Sant Andreu: Comissió d'Entitats de Persones amb Discapacitat.
- Sant Martí: Comissió d'Accessibilitat.

A més, cinc districtes tenen grups de treball per projectes específics (Dia internacional de les persones amb disminució, equipaments, divulgació, etc.).

- Un total de 238 entitats formen part de tots aquests espais de participació.

C. SUPORT I COL-LABORACIÓ AMB LES ENTITATS ASSOCIATIVES DE LA CIUTAT

Durant aquests trenta anys, l'Ajuntament ha donat suport a les entitats de persones amb discapacitat a través de diferents vies com:

- La **cessió de sales i espais per a activitats específiques** (reunions, jornades, exposicions, assembles, etc.) i la col·laboració en l'organització d'actes (jornades, festes, etc.).
- La **cessió de solars i locals** per a la prestació de serveis socials especialitzats (centre d'atenció diürna, centres ocupacionals, residències, llars residències, etc.). N'ha cedit més de quaranta a entitats de persones amb discapacitat.
- La concessió de **subvencions** de ciutat i de districte, en el marc de les convocatòries anuals de subvencions municipals.

- La **col·laboració concreta i extraordinària** amb motiu d'alguna activitat singular o rellevant com ara l'organització d'un congrés, l'edició d'algun document o la celebració d'un aniversari significatiu.
- Les **ordenances fiscals de l'Ajuntament han anat regulant exempcions i bonificacions** (IAE, IBI, IVTV i ICIO) a les entitats de persones amb discapacitat.

1990

- S'estructura, amb un fitxer informatitzat, un banc de dades d'entitats de persones amb discapacitat. Aquest fitxer s'ha anat completant i s'actualitza permanentment. El 2005 s'adapta a la base de dades general de l'Ajuntament (ASIA) i la informació pot ser consultada a través de la pàgina web de l'Ajuntament. El 2007 s'introdueix un nou camp d'informació sobre l'accessibilitat de les entitats. El 2009 es disposa d'un registre de tres-centes entitats de persones amb discapacitat que presten més de quatre-cents serveis.
- Es dóna suport a l'organització de la Reunió Anual de la Plataforma Europea d'Associacions d'Esclerosi Múltiple i a la creació de l'Associació Catalana de Persones amb Accident Vascular Cerebral (AVECE).

1992

- L'IMD col·labora en l'organització de la commemoració del XX Aniversari de la Federació ECOM, les segones jornades de l'Associació Catalana d'Atenció Precoç, la jornada Ètica i atenció precoç, organitzada per Nexe Fundació, i el congrés internacional L'exercici de la tutela de les persones disminuïdes psíquiques.

1996

- S'estableix un conveni amb l'Associació de Dones No Estàndards per al projecte Dones de Barcelona, guanyador de la X Edició del Premi 8 de març M. Aurèlia Capmany.

- L'IMD col·labora amb el projecte Aura, de la Fundació Síndrome de Down, en l'organització del III Simposium Internacional d'Ocupació amb Suport.

1997

- S'estableix un conveni amb l'Associació Esclat per a l'estudi, la promoció i el desenvolupament d'iniciatives per al foment de l'autonomia personal i la millora de la qualitat de vida de les persones amb discapacitat i, en especial, per a les afectacions més greus.

1998

- Se signa un conveni amb l'Associació Catalana per a la Promoció de les Persones Sordes (ACAPPS), per a la col·laboració en el foment de la integració laboral de les persones amb discapacitat auditiva.
- L'IMD col·labora en l'organització del 25è aniversari de l'entitat Obra Social d'Ajuda al Disminuït Psíquic (OSAS).
- Es desenvolupa el projecte IMD-Sarajevo, en el marc del programa Barcelona Solidària 98. S'acull una delegació d'entitats de persones amb discapacitat de Sarajevo amb l'objectiu de promoure l'intercanvi d'experiències entre entitats i associacions de Sarajevo i de Barcelona.

1999

- L'IMD col·labora en el 20è aniversari de la Federació de Sords de Catalunya.

2000

- L'IMD col·labora amb entitats en l'organització dels actes següents: Congrés Nacional de Familiars de Persones amb Retard Mental (Federació APPS), jornada La construcció social de la discapacitat manifesta de la dona (Associació de Dones No Estàndards), exposició *Jo també sobre salut mental* (Federació Catalana de Familiars de Malalts Mentals, FECAFAMM), benvinguda de la torxa dels jocs VI Special Olympics.
- Se signa un conveni amb la Federació de Sords de Catalunya (FESOCA) per al foment de l'eliminació de barreres de comunicació als actes públics significatius.
- S'edita la *Guia d'entitats d'atenció a les persones amb disminució* de Sant Andreu.

2002

- L'IMD col·labora en el Dia Mundial de la Salut Mental, organitzat per la FECAFAMM.

2003

- S'edita la *Guia d'entitats que treballen per a persones amb discapacitat i malalties cròniques* de Gràcia (s'actualitza i reedita el 2007).

2004

- Se signa un conveni amb l'Associació Espanyola d'Ocupació amb Suport (AESE), per col·laborar en l'organització del 7è Congrés Europeu de Treball amb Suport.
- S'augmenten del 25% al 95% les bonificacions en la quota de l'impost de construcció, instal·lacions i obres (ICIO) quan les entitats demostrin que les obres que fan comporten un benefici general per a la ciutat.
- S'edita la *Guia d'entitats de l'Eixample per a persones amb disminució*.

2005

- L'IMD col·labora en l'organització de l'Assemblea General Anual de l'European Disability Forum a Barcelona, en el 5è Congrés Europeu de Salut Mental i Retard Mental i en el 7è Congrés Europeu de Treball amb Suport.
- L'Ajuntament entra a formar part del Patronat de la Fundació Institut Guttmann.

2006

- Es dona suport a la FESOCA per a l'organització del Dia internacional de les persones sordes, i a l'Associació de Dones No Estàndards per a l'organització de la Convenció Europea vers les Dones amb Discapacitat.
- L'IMD entra a formar part del Consell Social i de Participació de l'Institut Guttmann.

2007

- S'edita la *Guia d'entitats i serveis de persones amb discapacitat de les Corts*.
- Es col·labora en l'exposició "Expolupa", organitzada per l'Associació Catalana de Cecs i Disminuïts Visuals (ACCDV).

2008

- Es dona suport al III Congrés d'Accessibilitat en els Mitjans Audiovisuals per a Persones amb Discapacitat, al XXV Congrés ASEM i a la Fundació Catalana Síndrome de Down per a la publicació *Su hijo con síndrome de Down de la A a la Z*.
- Se signa un conveni de col·laboració amb la FECAFAMM.

2009

- Se cedeixen parcel·les d'horts urbans a deu entitats de persones amb discapacitat.
- Es concedeixen 235 subvencions relacionades amb projectes d'acció social, cultura, dones, drets civils, esport, joventut, participació i salut (120 d'àmbit de ciutat i 115 als districtes) i a 148 entitats diferents (130 de persones amb discapacitat i 18 de genèriques amb projectes per a persones amb discapacitat).

Transport

Les actuacions relacionades amb el transport adaptat a les persones amb discapacitat es van iniciar els anys 1975-1976, arran de l'auge del moviment associatiu i reivindicatiu de les persones amb discapacitat física de Barcelona. Una de les reivindicacions inicials va ser la supressió de les barreres arquitectòniques dels transports públics i, mentre això no s'aconseguia, es va promoure la posada en funcionament d'una petita flota de microbusos especials adaptats.

En aquests anys, les actuacions més rellevants s'han orientat a aconseguir que el transport regular (autobús, metro i tramvia) sigui accessible per a les persones que tenen dificultats de mobilitat. Per això s'ha treballat en dues línies d'actuació:

- Suprimir les barreres arquitectòniques de les infraestructures antigues.
- Garantir l'accessibilitat a les infraestructures noves.

Cal destacar que moltes de les actuacions que s'han portat a terme s'han fet fins i tot abans que hi hagués normatives específiques, com és el cas del servei públic de transport especial (1978) i l'adaptació dels autobusos (1992).

L'any 1992 es va començar a treballar per garantir l'accessibilitat informativa i comunicativa als mitjans de transport per a les persones amb discapacitats sensorials.

Paral·lelament a les actuacions en l'àmbit del transport públic, també s'han portat a terme altres iniciatives, com ara en l'aparcament amb vehicle particular per a les persones amb discapacitats (targeta i reserva d'aparcament), les bonificacions de les tarifes de transport públic (targeta rosa) o el passi metropolità d'acompanyant.

Durant aquests trenta anys, i sense interrupció, les actuacions que s'han dut a terme han estat tractades a la Comissió de Participació de Transports, i més endavant també s'han treballat aspectes d'accessibilitat de comunicació a la Comissió d'Informació i Comunicació de l'IMD.

1978

- L'Ajuntament aprova la compra de cinc microbusos per a persones amb discapacitat física. Així, es posen en circulació els primers microbusos adaptats per a persones amb dificultats de mobilitat greus i es crea el servei públic de transport especial Porta a porta, que depenia de l'Entitat Metropolitana del Transport (EMT) i fins al 1992 és gestionat per l'empresa municipal Transports de Barcelona, SA. El 2009 aquest servei continua existint i s'ha anant adequant als usuaris que actualment l'utilitzen i a les millores d'accessibilitat del transport regular i de la via pública.

1980

- El servei de transport especial Porta a porta fa 73.243 viatges i disposa de cinc microbusos.

1982

- S'inicia la concessió de targetes de permissibilitat d'aparcament per a vehicles que porten persones discapacitades amb mobilitat reduïda.

1985

- Es posa en marxa el projecte de sensibilització Acompanyants de carrer als districtes de l'Eixample i de Gràcia, que consisteix en l'acompanyament de persones amb mobilitat reduïda al transport públic per reivindicar-ne l'adaptació.

1989

- L'IMD aconsegueix tres premis HELIOS, atorgats per la Unió Europea, pels treballs fets en col·laboració amb altres departaments municipals. Un d'aquests premis és per al projecte L'autonomia personal i el transport.

1990

- Es reglamenta l'estacionament gratuït a les zones blaves d'aparcament per als vehicles de persones amb discapacitat amb targeta d'aparcament.
- S'aprova la subvenció de l'impost de circulació per a persones amb discapacitat usuàries de vehicles de més de 12 CV.

1991

- Es posa en circulació el primer taxi adaptat.

1992

- Amb motiu de l'organització dels IX Jocs Paralímpics, s'articula una xarxa de transport públic adaptat que inclou dues línies de circumval·lació, quatre línies de llançadora i el servei Porta a porta. Es posen en circulació les primeres línies d'autobusos regulars adaptats amb vehicles de plataforma baixa amb rampa: en dues línies diürnes de Transports Municipals de Barcelona (TMB), a l'aerobús (Transports Ciutat Comtal-TCC) i en altres línies interurbanes (TUBSAL). A partir d'aquest moment, cada any es van posant en circulació noves unitats d'autobusos de plataforma baixa amb rampa.
- Es crea el **Grup Municipal de Treball per a la Millora de l'Accessibilitat (GTMA)**, format per representants de diversos àmbits municipals. És l'instrument que garanteix el desenvolupament i l'aplicació dels acords quant a la no-aparició i la supressió de barreres arquitectòniques i de la comunicació. També es crea el Grup de Treball sobre el Transport de Persones amb Mobilitat Reduïda i dues comissions tècniques, la d'Estudi de Millores de l'Accessibilitat en el Transport Públic Urbà i la d'Accessibilitat per a Persones amb Deficiència Visual.
- S'inicia la gestió del Servei Públic de Transport Especial adaptat per part de l'empresa TCC. Aquest servei està finançat a parts iguals per l'EMT i l'Ajuntament de Barcelona, el qual delega en l'IMD l'acreditació de la condició de persona usuària del servei i l'elaboració de la normativa d'ús, entre altres aspectes. Es renova la flota de microbusos amb l'adquisició de deu unitats noves.

1993

- Fruit de les negociacions amb l'IMD, el Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya assumeix el transport especial als centre propis i el Departament d'Ensenyament comença a assumir el transport escolar en centres d'ensenyament especial.

- Es fan proves per a la **incorporació d'una osca a les targetes de metro i autobús a fi de facilitar-ne la validació a les persones invidents**. Des del 1994 s'incorpora als títols pretallats i des del 2000 a les bobines per als títols de les màquines expenedores automàtiques.

- S'inicia la implantació de millores d'accessibilitat comunicativa als autobusos per a les persones amb discapacitat visual.

1994

- Es posa en marxa el projecte pilot **Servei d'Informació sobre el Transport per a Persones amb Problemes de Relació amb l'Entorn (SITPRE)**, un servei d'informació telefònic sobre l'accessibilitat dels transports públics, amb el suport de la Direcció VII de Transports de la Unió Europea.

- Es modifica la normativa de concessió de la **targeta rosa de transports**, a la qual ja es poden acollir persones amb discapacitat menors de 65 anys que compleixin els requisits econòmics.

1995

- S'inaugura la línia 2 del metro de Barcelona, totalment adaptada.

1996

- S'aprova el Pla d'accessibilitat de Barcelona 1997-2006, que afectarà la via pública, els edificis municipals i els transports, amb una dotació pressupostària d'uns 7,2 milions d'euros durant els primers quatre anys.

- Es crea el **passi metropolità d'acompanyant de persona amb discapacitat en el transport públic.**
- **S'adapten cinc estacions de metro i el funicular de Montjuïc.**

1997

- Es crea la Comissió Tècnica de Discapacitats Sensorials i s'elabora el document *Suggeriments de millora de l'accessibilitat per a les persones amb disminucions sensorials (auditiva i visual).*

1998

- Es reorganitza el servei públic de transport especial Porta a porta per a persones amb mobilitat reduïda severa i entra en funcionament la normativa que regula dos tipus de serveis, els fixos i els esporàdics i, alhora, potencia l'ús del transport públic regular adaptat.
- S'instal·len **48 plataformes d'accés als autobusos.**

1999

- S'inicien negociacions amb l'Autoritat del Transport Metropolità (ATM) per tal que el Servei de Transport Especial s'inclogui en els pressupostos generals de transport com una línia més de transport regular i, per tant, en el contracte programa. També es proposa que el servei s'ampliï a tot l'àmbit metropolità.
- 18 estacions de metro ja disposen d'ascensor del carrer a l'andana.

2000

- La Generalitat de Catalunya aprova el Pla director d'infraestructures 2001-2010, que inclou un Programa d'adaptació de les estacions de metro de Barcelona.

2001

- S'aprova el passi que exigeix de validar el títol de transport a les persones que van amb cadira de rodes en els autobusos de plataforma baixa.
- S'instal·la la primera **màquina expenedora de bitllets de transport accessible**.
- S'estableix la subvenció en l'impost de vehicles de tracció mecànica (IVTM) dels vehicles adaptats per a persones discapacitades amb mobilitat reduïda i que no són conductores.

2002

- El transport especial s'incorpora com una modalitat de transport gràcies a l'acord assolit entre l'EMT i l'ATM.

2003

- Amb l'objectiu d'avançar cap a un transport especial adaptat que actuï en tot l'àmbit metropolità, l'IMD organitza la jornada de treball Transport especial adaptat. Model actual i futur, a la qual convida regidors i regidores i tècnics i tècniques de tots els municipis i entitats de persones amb discapacitat de l'àmbit metropolità de Barcelona.

2004

- Es desenvolupa el Programa d'adaptació de parades del metro, que preveu l'adaptació de 42 estacions en el període 2004-2005.

- Es crea un grup de treball per estudiar l'accessibilitat de les parades d'autobús i s'elabora el document ***Pla de parades de Barcelona. Diagnòstic exhaustiu per al transport regular de superfície amb autobús. Prova pilot per a la línia 59.***
- S'elabora el vídeo ***Model de transports de Barcelona***, que exposa el model de transport públic accessible format pel transport regular i l'especial.

2005

- S'elabora el Pla de reserves públiques d'aparcament per a vehicles amb targeta d'aparcament a l'Eixample, que servirà de model per a la resta de districtes, i s'executa i divulga l'any 2006.
- S'apliquen diverses millores en el **servei públic de transport especial**: ampliació de l'horari, **ampliació de la cobertura territorial** a cinc municipis més de l'entorn de Barcelona (Badalona, Esplugues de Llobregat, l'Hospitalet de Llobregat, Sant Adrià de Besòs i Santa Coloma de Gramenet), renovació i ampliació de la flota de minibusos de 10 a 19 unitats, renovació i ampliació de la flota de taxis adaptats a 39 unitats, reducció del temps de permanència en els microbusos, etc.

2006

- En acabar l'any, el transport públic col·lectiu de superfície és accessible: el 100% de les unitats de la flota d'autobusos de TMB és de plataforma baixa amb rampa, així com el tramvia (plataforma i altres mesures).
- El metro disposa de 65 estacions amb ascensors entre el carrer i les andanes, xifra que representa el 53,7% del total de 121 estacions.
- TMB fa una activitat d'animació sobre l'accessibilitat en el transport públic al seu estand de "La ciutat de les persones" durant les festes de la Mercè.

2007

- Els minibusos del bus del barri, el bus turístic, el funicular i el telefèric de Montjuïc són accessibles.
- Es posa en marxa el **sistema d'informació a l'usuari (SIU) als autobusos**, que anuncia de manera visual i sonora la propera parada. Aquest sistema pretén facilitar l'ús dels autobusos a les persones amb discapacitat auditiva o visual. S'ha instal·lat en 350 vehicles repartits en 17 línies i es preveu que el 2010 s'hagi estès a tota la flota.
- Es comencen a instal·lar **altaveus a l'exterior dels autobusos** (al costat de la porta del davant), que s'activen amb un comandament a distància que porta la persona amb discapacitat visual i que informen sobre quina línia és.
- **L'accessibilitat al metro es millora** amb diverses actuacions:
  - **Màquines expenedores de bitllets.** Les noves màquines tenen un localitzador acústic que s'activa amb el comandament a distància i un navegador que, a través de veu i de sistema braille, guia les persones amb discapacitat visual a l'hora de comprar el bitllet. El moble és ergonòmic i permet comprar el bitllet a les persones amb cadira de rodes o d'estatura baixa.
  - **Encaminaments podotàctils** (rugositats al paviment) per orientar les persones amb discapacitat visual.
  - La majoria de combois disposen d'**espais reservats per a cadires de rodes** i els nous incorporen **indicadors lluminosos de tancament imminent de portes**, que informen les persones amb discapacitat auditiva.
  - Es fan **proves pilot per solucionar la separació horitzontal i vertical entre l'andana i el vagó del metro** per tal de facilitar l'entrada i sortida dels usuaris. Es proven diverses solucions tècniques com ara alguns models de rampes o l'aixecament d'andanes.

2008

- S'instal·len pantalles amb informació a l'usuari (PIU) en 18 parades d'autobús, amb un nou sistema d'informació amb veu (que s'activa mitjançant un comandament a distància) que informa del temps d'espera.
- S'inicien els **plans de reserves públiques d'aparcament als districtes** municipals de Sants-Montjuïc, les Corts, Sant Andreu, Nou Barris i Sarrià-Sant Gervasi. Posteriorment, se n'editen fullets informatius.
- Es posa en marxa un estudi sobre el servei públic de transport especial per saber si aquest està responent al model actual de servei complementari al transport regular accessible o cal introduir-hi modificacions. Així mateix, amb la finalitat d'atendre les queixes presentades, es posen en funcionament dispositius per conèixer les dificultats personals i les queixes d'accessibilitat.
- El servei de transport especial Porta a porta fa 253.750 viatges i disposa de 24 microbusos, 53 taxis adaptats i també ofereix serveis amb taxis no adaptats.

2009

- Fruit de les propostes del grup de treball creat el 2004, el Pla d'actuació municipal 2008-2011 inclou l'execució del Pla d'accessibilitat de parades d'autobús. A l'octubre de 2009 ja són accessibles 1.400 de les 2.000 parades d'autobús existents.
- S'inicia la renovació dels **minibusos del bus del barri** amb la incorporació d'**unitats més accessibles** que disposen de plataforma baixa.
- **El 70% de les estacions de metro disposen d'ascensor entre el carrer i les andanes** (87 de les 123 estacions). També s'han implantat **altres mesures d'accessibilitat física i comunicativa** a la xarxa de metro.
- Hi ha 71 taxis adaptats.

- Es comencen a treballar les propostes que suggereix l'***Estudi del servei de transport especial. Funcionament, tendències i previsions*** per tal de millorar el model de transport públic adaptat de Barcelona i introduir modificacions en el servei de transport especial.

Treball i formació ocupacional

El treball és una activitat fonamental per a la integració social pel que suposa d'equiparació amb la ciutadania en general. El fet de treballar no només implica percebre un sou, sinó també sentir-se útil.

El treball per a les persones amb discapacitat té dos vessants: la inserció en el món laboral ordinari i el treball protegit. Sempre que sigui possible, les polítiques d'ocupació han de promoure la inserció en el món laboral ordinari i, en el cas de les persones amb discapacitat que no puguin exercir una activitat laboral en les condicions habituals, hi ha el treball protegit a través dels centres especials de treball (CET).

Arran de la Llei 13/1982, d'integració social del minusvàlid (LISMI), que dóna prioritat a la integració en el mercat laboral ordinari i obliga les empreses amb més de cinquanta treballadors a tenir contractats un 2% de treballadors amb discapacitat, i en resposta a les reivindicacions del sector de persones amb discapacitat física que demanaven la integració laboral i que constataven que hi havia CET però no hi havia cap servei que donés suport a la integració, l'Ajuntament va crear l'Equip d'Assessorament Laboral (EAL) l'any 1985. Principalment a través de l'EAL, però també des d'altres departaments municipals, es van anar desenvolupant diverses actuacions, sobretot a partir de 1989, des de l'Àrea de Desenvolupament Econòmic i Social (ADES) i actualment a través de Barcelona Activa. També s'han dut a terme accions des de les àrees i serveis municipals que intervenen en la contractació de personal.

Un altre fet significatiu, que es va iniciar amb la incorporació de l'Estat espanyol a la Unió Europea, és el suport rebut del Fons Social Europeu (FSE) a través de diferents iniciatives que, a més de proporcionar finançament, també han permès desenvolupar projectes innovadors.

Les principals actuacions de l'Ajuntament en aquest àmbit han estat encaminades sobretot a la inserció de les persones amb discapacitat dins l'entorn laboral ordinari. L'Ajuntament també ha donat suport a iniciatives del CET i ha col·laborat amb entitats associatives del sector de persones amb discapacitat, universitats i altres agents.

1980

- Es crea la Comissió Laboral, que desenvolupa la seva activitat fins al 2000.

1984

- Es dóna suport a entitats de persones amb discapacitat per a la creació de cooperatives de treball mixtes (treballadors i treballadores amb i sense discapacitat).

1985

- Es crea l'Equip d'Assessorament Laboral (EAL), que té com a objectiu la integració de les persones amb discapacitat en el món laboral ordinari (empreses i administració). Les seves funcions són: valoració i orientació professional i laboral; formació ocupacional, borsa de treball i col·locació; seguiment i suport a la formació i a la inserció laboral, i assessoria jurídicolaboral. Actualment està registrat com un servei social d'integració laboral (SSIL) extern.

Cal remarcar la rellevància de l'EAL per diversos motius:

- Va ser el primer servei d'aquestes característiques a tot l'Estat espanyol i va ser regulat oficialment el 1990, quan el Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya va aprovar l'Ordre d'1 de març de 1990, que instituïa els serveis socials de suport a la integració laboral de les persones amb disminució (SSIL).
- Ha estat impulsor de la figura de l'educador de suport en la inserció laboral, és a dir, del "treball amb suport", concepte i funció actualment estesos a tot arreu com a figura i funció clau per a la inserció de molts treballadors i treballadores amb discapacitat, sobretot per als que necessiten un suport d'acompanyament laboral per poder portar a terme de manera positiva el procés d'inserció i arribar a consolidar-lo.
- Ha dissenyat nous projectes i actuacions, com l'experiència formativa de cursos a mida (1993) i l'Aula Oberta (1998).

1987

- S'inicien projectes cofinançats pel Fons Social Europeu (FSE). El finançament de l'FSE permet al Centre de Formació Professional Ocupacional Pont del Dragó ampliar places formatives, un millor assoliment dels objectius pedagògics mitjançant noves tecnologies i organitzar un curs de formació professional en les especialitats d'imatge i so i disseny gràfic. A partir del suport de l'FSE i durant els anys següents (1988 i 1989), es duen a terme cursos de formació en noves tecnologies (operadors d'ordinador, iniciació a la informàtica, edició i muntatge de vídeo, disseny gràfic, etc.).
- L'EAL estableix un conveni de col·laboració amb l'Institut Nacional d'Ocupació (INEM) per promoure actuacions destinades a la integració de treballadors i treballadores amb discapacitat.

1989

- S'inicia la col·laboració entre l'IMD, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic i Social (ADES) i el servei Animador de Desenvolupament Local (ADL) als districtes per a la integració laboral i a la reserva de places en els plans d'ocupació.
- Es desenvolupa el projecte Posa't a treballar al districte de Nou Barris.
- S'inicia una **campanya informativa sobre el compliment del 2% d'integració en l'empresa ordinària**. Hi col·labora la Inspecció de Treball i Seguretat Social i, l'any 1990, s'afegeixen al projecte CC.OO. i Recursos Humans de l'Ajuntament.

1990

- S'estableix un conveni amb l'Institut de Treball Social i Serveis Socials (INTRESS) per col·laborar en el disseny i assessorament del Centre de Formació Ocupacional Jaume Cuspinera i donar suport a la integració laboral de l'alumnat.

- S'engega l'europrojecte GEMINI, cofinançat per l'FSE, entre els ajuntaments d'Aarhus (Dinamarca) i Barcelona. L'objectiu del projecte és promoure iniciatives de creació, disseny, producció i comercialització d'ajudes tècniques i alhora crear llocs de treball de persones amb discapacitat. També hi col·labora l'associació ASPAYM-Catalunya.
- Atesos els objectius i funcions de l'EAL, el Departament de Benestar Social de la Generalitat equipara l'EAL als serveis socials d'integració laboral (SSIL) externs i des de llavors col·labora en el seu finançament.

1991

- Es consolida la col·laboració amb la Unió Europea amb la posada en marxa de projectes de la iniciativa HORIZON (integració laboral de les persones amb discapacitat), per al foment de la formació i l'ocupació.
- S'edita el llibre *L'Equip d'Assessorament Laboral (EAL) per a la integració de persones amb disminució*.
- Es dissenya el **Pla de col·laboració amb les empreses municipals per a la integració de treballadors i treballadores amb discapacitat**, el contingut del qual s'impulsa en diferents serveis municipals: 010, Parcs i Jardins, Societat d'Aparcaments, Patronat de Guarderies, Zoo, etc.

1993

- S'implanta la nova experiència formativa de cursos a mida: formació per a persones amb discapacitat, d'acord amb les necessitats de cobrir llocs de treball per part de les empreses i amb garantia de contractació d'entre un 60% i un 80% dels alumnes.
- Es fa l'estudi *Actitud de l'empresa privada davant la integració laboral de les persones amb disminució*, amb la col·laboració del Departament de Psicologia Social de la Universitat de Barcelona.

- S'inicia el **Pla experimental d'integració laboral a l'empresa ordinària de persones amb discapacitat intel·lectual**, amb el suport del Departament de Treball de la Generalitat, que ha continuat al llarg d'aquests anys.
- Se signa un conveni amb la Universitat de Barcelona per a la detecció d'estudiants amb discapacitat en el procés de matriculació i per a la col·laboració amb la borsa de treball a fi de facilitar-los la integració laboral.
- En el marc del projecte HORIZON de la Unió Europea, es duen a terme cursos de telemàtica, de formació-treball a distància i de formació a distància per a l'autoocupació en l'àmbit de l'ergonomia i l'accessibilitat.

1994

- Es fa l'estudi *Situació actual i perspectives de futur dels centres ocupacionals i centres especials de treball per a persones amb disminució psíquica de la ciutat de Barcelona*, amb la col·laboració de l'Associació de Tallers de Barcelona i el finançament del Reial Patronat per a la Prevenció i Atenció de les Minusvalideses.
- S'aprova i inicia el projecte COMBAT (màrqueting corporatiu per **superar les barreres dels teletreballadors i les teletreballadores amb discapacitat**), de la iniciativa TIDE (tecnologia de la informació per a persones amb discapacitat i d'edat avançada). El projecte COMBAT, que es porta a terme entre els anys 1994 i 1996, té l'objectiu de crear una estructura d'empresa de teletreball d'atenció telefònica, telemàrqueting i serveis d'agenda.
- S'amplia el Projecte HORIZON, amb dos nous cursos de formació (a distància, informàtica, vídeo i disseny).
- Es constitueix la Xarxa ESPOIR d'intercanvi i col·laboració amb nou països sobre projectes HORIZON i, concretament, de suport a persones amb discapacitat per a l'**ocupació en l'àmbit de la tecnologia de la informació**.
- S'edita un **vídeo informatiu sobre l'EAL**.

- Fruit de la col·laboració entre l'Àrea de Promoció Econòmica i d'Ocupació (APEO) i l'EAL, els **plans d'ocupació continuen preveient la reserva de places per a persones amb discapacitat**, es desenvolupa el Pla especial per a persones amb discapacitat física greu, s'imparteixen cursos de formació ocupacional i es tramiten i gestionen projectes europeus.

1995

- S'aprova el projecte europeu ESPOIR-HERMES (1995-97) de la iniciativa HORIZON per al desenvolupament de noves tecnologies en els àmbits de la valoració, l'orientació, la formació i la inserció laboral de les persones amb discapacitat, i per afavorir les oportunitats d'ocupació en l'àmbit de la tecnologia de la informació. El projecte, que és coordinat per l'IMD, es porta a terme a través d'una xarxa europea integrada per entitats de quatre estats. A Barcelona es fa un curs per a professionals sobre multimèdia i utilització de bases de dades, un recull de programaris per a formació i dos cursos per a persones amb discapacitat. També es crea la base de dades Hermes-data, amb informació de cursos de formació de formadors, programari de formació, un directori de recursos i informació relativa a la recerca de feina.
- L'EAL s'integra en la xarxa d'entitats col·laboradores del Servei Català de Col·locació.
- Es desenvolupa el Projecte d'investigació per al desenvolupament d'estacions de teletreball per a joves amb discapacitat física, amb el suport del Centre Estatal d'Autonomia Personal i Ajudes Tècniques (CEAPAT).

1996

- S'edita un vídeo sobre el Curs de recerca activa d'ocupació (CRAO), amb la col·laboració de l'Escola de Mitjans Audiovisuals (EMAV).

1998

- S'inicien les accions del projecte NEXUS de la iniciativa HORIZON III de la Unió Europea sobre noves iniciatives de formació ocupacional: Aula Oberta i itineraris d'inserció laboral per a persones amb malaltia mental.

- **L'Aula Oberta de Formació inicia l'activitat com a espai d'autoformació** amb ordinadors i du a terme formació en ofimàtica, telemàtica i idiomes. És una aula flexible pel que fa als continguts, nivells i horaris. Se signa un conveni amb el Consorci per a la Normalització Lingüística de Barcelona per a la formació en llengua catalana a l'Aula.
- Es produeixen materials per a l'assessorament, la formació i l'ocupació amb suport multimèdia.
- Se signa un conveni de col·laboració entre l'IMD-EAL i l'Associació Catalana per a la Promoció de les Persones Sordes (ACAPPS) per al suport i la col·laboració mútua en la inserció laboral de les persones amb discapacitat auditiva.

1999

- S'elabora el document *Política municipal d'inserció laboral de treballadors/es amb disminució (PMILTAD)*.
- Es publica el llibre *Projectes europeus per a la integració social de persones amb disminució*.
- Dins de l'europrojecte NEXUS (de la iniciativa HORIZON III de la UE), i en col·laboració amb cinc entitats de ciutats europees, l'IMD continua l'activitat de l'Aula Oberta. Es fan actuacions de formació i inserció laboral per a persones amb malaltia mental i es desenvolupen programes de validació de competències formatives i una base de dades de professions. S'organitzen la jornada Noves Oportunitats per a la Igualtat (NEXUS) i el seminari final del projecte Nous jaciments d'ocupació i les persones amb disminució.

2000

- Es consolida l'Aula Oberta de Formació, gràcies al finançament del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

2002

- S'aprova la mesura de govern Foment de l'ocupació i es constitueix la Comissió per a l'Aplicació de les Clàusules Socials en els Processos de Contractació Pública Municipal, per tal de facilitar l'accés al mercat de treball de persones amb dificultats d'inserció especials.

2002-2005

- L'IMD participa en l'europrojecte Passarel·les vers l'ocupació (iniciativa comunitària EQUAL), promogut per Barcelona Activa, que pretén eliminar els obstacles d'accés a ofertes de treball de persones en atur.

2003

- L'Ajuntament (amb el suport del l'Institut Municipal d'Educació, el districte de Sarrià-Sant Gervasi i l'IMD), cedeix l'ús de tres pavellons i un ampli jardí al barri de Vallvidrera a l'entitat Icària Iniciatives Socials per a la creació de l'Alberg INOUT, que és gestionat a través d'un CET on treballen persones amb discapacitat.

2004

- En el marc del projecte Passarel·les vers l'ocupació de la iniciativa EQUAL, es fa un curs pilot per a persones amb malaltia mental i s'edita la *Guia per a la contractació de persones amb discapacitat* (en col·laboració amb ECOM, Tres Turons, CC.OO. i UGT).
- Se signa un conveni de col·laboració entre Barcelona Activa, l'IMD i l'Associació Espanyola de Treball amb Suport per impulsar mesures per a la inserció de persones amb discapacitat en el món del treball ordinari, mitjançant el VII Congrés Internacional de Treball amb Suport que s'organitza a Barcelona el 2005.
- L'Ajuntament cedeix un solar, al carrer Coronel Monasterio, 6-16 (Sant Andreu) al Taller Escola Barceloneta (TEB) per a la reubicació del centre especial de treball (CET) i el centre ocupacional (CO) de l'entitat.

- S'acompleix la **reserva del 5% en l'oferta pública municipal** a fi d'aconseguir com a mínim el 2% de contractació de persones amb discapacitat.

- La formació ocupacional de l'EAL obté la certificació de qualitat de la norma UNE-EN-ISO 9001:2000.

2006

- El Servei d'Assessorament Legal i Administratiu de l'EAL obté el certificat de qualitat ISO 9001:2000.

2006-2007

- Es posa en marxa el programa de la iniciativa EQUAL Barcelona Emprèn en igualtat, promogut per Barcelona Activa per fomentar la iniciativa emprenedora dels col·lectius amb dificultats especials per accedir al mercat de treball, mitjançant la identificació de nínxols de mercat, la promoció de microcrèdits, l'autoocupació i la creació d'empreses.

- Es crea la **Xarxa d'Inserció Sociolaboral de Barcelona (XISL) en el marc de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva**, on participen entitats de col·lectius vulnerables entre les quals n'hi ha de persones amb discapacitat. Actualment, la XISL s'emmarca dins el marc del Pacte per a l'Ocupació de Qualitat 2008-2011. Els objectius de la xarxa són compartir, amplificar i reorientar estratègies d'inclusió sociolaboral dels col·lectius amb dificultats d'integració en el mercat laboral.

- L'IMD col·labora en el Pla estratègic 2008-2010 d'inserció laboral de persones amb discapacitat de la Generalitat de Catalunya.

2008

- El Plenari municipal aprova la mesura de govern Contractació responsable: nou impuls de la contractació social i ambiental, que inclou la reserva de determinats contractes administratius d'obres, subministraments o serveis per a centres d'inserció laboral de persones amb discapacitat, empreses d'inserció sociolaboral i entitats d'integració laboral i/o social de persones amb risc d'exclusió social. El Pacte per a l'Ocupació de Qualitat acorda una mesura per la qual l'Ajuntament de Barcelona fomentarà la qualitat de

l'ocupació de responsabilitat pública garantint que les empreses que accedeixen a les contractacions públiques compleixen les obligacions socials derivades de la normativa vigent i, d'altra banda, contribuirà, en el marc de les seves possibilitats, a una millora de l'estabilitat i la qualitat de l'ocupació.

- Es fa un estudi sobre el grau d'integració laboral de les persones amb discapacitat que treballen a l'Institut Municipal de Parcs i Jardins i s'elabora un pla d'atenció i seguiment individual.

Membres del Consell Rector dels patronats i de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat

Les persones que han estat membres dels consells rectors dels patronats de discapacitats i de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMD) al llarg dels últims trenta anys han estat les següents:

Representants de l'Ajuntament de Barcelona

Pere Alcober i Solanas

Carmen Andrés i Añón

Josefa Bas i Martí

Albert Batlle i Bastardas

M. Rosa Batllia

Santiago Benito

Margi Bernad i Margarit

Emili Boig

M. Aurèlia Capmany i Farnés

Núria Carrera i Comas

Borja Carreras-Moysi

Jordi Casanovas i Berdaguer

Xavier Casas i Masjoan

Antoni Castelltort

Joan Clos i Matheu

Frederic Corominas i Beret

Josep Cruz i González

Josep Ignasi Cuervo i Argudín

Joan Albert Dalmau i Balagué

Rosa Domènech i Ferrer

Josep Espinàs i Xibillé

Ricard Fayos i Molet
Juanjo Ferreiro i Suárez
Glòria Figuerola i Anguera
Ignasi Fina i Sanglas
Joaquim Forn i Chiariello
Eugeni Forradellas i Bombardó
Ramón Garcia-Bragado i Acín
Juli García i Ramón
Núria Gispert i Feliu
Adolf Goday i Valls
Ricard Gomà i Carmona
Ciriaco Hidalgo i Salgado
Carolina Homar i Cruz
Mercè Homs i Molist
Sara Jaurrieta i Guarner
Epifanio Llamazares i Alas
Antoni Luchetti i Farré
Josep Martí i Valls
Glòria Martín i Vivas
Dolors Martínez i Gesa
Francesca Masgoret i Llardent
Marta Mata i Garriga
Imma Mayol i Beltrán
Lluís Maria Mestres
Imma Moraleda i Pérez
Francesc Narváez i Pazos
Josep M. Pascual i Esteve
Josep M. Raya i Cobo

Isabel Ribas i Seix
Maravillas Rojo i Torrecilla
Antoni Santiburcio i Moreno
Hermínia Serra i Cabré
Albert Serra i Martín
Eduard Spagnolo i de la Torre
Agustí Soler i Regàs
Marina Subirats i Martori
Joan Antoni Torner i Peralta
Joan Torres i Carol
Enric Truñó i Lagares
Carme Turró i Vicens
José Ignacio Urenda i Bariego
Pilar Vallugera i Balañà
Roser Veciana i Olivé
Josep M. Vegara i Carrió
Manel Villalante i Llauradó
Eulàlia Vintró i Castells

Representats de les persones amb discapacitat de Barcelona

Enric Arqués i Martí
Imma Arriaga i Guillén
Pascual Balañá i Crespo
Alfons Banda
Vicenç Bernabeu i Ferràs
Joan Bofill i Tauler
Xavier Bonet

Immaculada Bonet i Pedrol
Guillem Carles i Gonell
Francesc Coll i Munné
Xavier Comín i del Castillo
Joan Anton Coterillo
Mercedes Cruz i Pérez
M. Pilar Díaz i López
Miquel Durán i Campos
Benito Durán i Sánchez
Antoni Fábregas i Oliván
Josefa Ferrando i Madrigal
Aniceto García
Manuel Gil i Emeterio
Belén González i Herrero
Rita Granada i Molins
Antoni Guillén i Martínez
Víctor Hernández i Serrano
Imma Josa Campoamor
Vicente Lahiguera i Moreno
Flor Lara i Barragán
Francesca Llorens i Albiñana
Just Martínez i Guri
Francesc Martínez de Foix
Jordi Miralpeix i Clausi
Antoni Molina i Vall-Llobera
Joan Manel Moscat i Martínez
Arantzazu Olaortua i Ugalde
Conchita Paricio i Carrasco

Francesc Pelach i Bussom
Eugeni Pérez i Sánchez
M. Josep Pujol i Rojo
M. Carme Riu i Pascual
Joan Roca i Miralles
Roser Roca i Ricart
Maite Rodríguez
Paulino Rodríguez i Ruiz
Enric Rovira-Beleta i Cuyàs
Pere Rucabado
Blay Sanjosé
Pilar Sàrrias i Batista
Pedro Serra i Rodríguez
Xavier Trabado i Farré
Jordi Tudela i Fernández
M. José Vázquez i Arias
Alicia Vélez i Ortiz
Marisol Vidal
Ramon Vives i Vives

Agraïments

L'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat agraeix la col·laboració rebuda per part de serveis municipals, entitats i persones que han participat en el recull de fotografies.

Edició

Ajuntament de Barcelona.

Institut Municipal de Persones amb Discapacitat

Continguts

Institut Municipal de Persones amb Discapacitat amb la col·laboració dels departaments municipals següents: Agència de Salut Pública de Barcelona, Àrea d'Acció Social i Ciutadania, Barcelona Activa, Consorci d'Educació de Barcelona, Grup de Treball per a la Millora de l'Accessibilitat, Institut Barcelona Esports, Patronat Municipal de l'Habitatge i Transports Metropolitans de Barcelona.

Realització: Hores extraordinàries

Disseny gràfic: Estudi Vilageliu

Fotografia de coberta: Direcció d'Imatge i Serveis Editorials. Ajuntament de Barcelona. Autor: Vicente Zambrano

Impressió: Gràfiques Ortells, SL

© Ajuntament de Barcelona

DL: B-36.733-2009

Imprès en paper ecològic

Novembre de 2009

Aquesta publicació es troba a internet a:

www.bcn.cat/imd

www.bcn.cat/accessible

www.bcn.cat/publicacions